

STICHTING TRIMBOS-INSTITUUT
Gevestigd te Utrecht

FINANCIEEL VERSLAG 2019

Inhoudsopgave

VERSLAG RAAD VAN BESTUUR.....	3
Verslag Raad van Bestuur.....	4
Verslag Raad van Toezicht 2019	12
GECONSOLIDEERDE JAARREKENING.....	17
Geconsolideerde balans Trimbos-Instituut per 31 december 2019.....	18
Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2019 Trimbos-Instituut.....	19
Geconsolideerd kasstroomoverzicht Trimbos-Instituut over 2019.....	20
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de geconsolideerde jaarrekening	21
Toelichting op de geconsolideerde balans Trimbos-Instituut.....	26
Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten Trimbos-Instituut.....	32
ENKELVOUDIGE JAARREKENING.....	38
Enkelvoudige balans Trimbos-Instituut 31 december 2019.....	39
Enkelvoudige staat van baten en lasten Trimbos-Instituut over 2019	40
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de enkelvoudige jaarrekening	41
Toelichting op de enkelvoudige balans Trimbos-Instituut	42
Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten Trimbos-Instituut.....	48
Overige gegevens	50
Resultaatsbestemming	50
Vaststelling en goedkeuring	51
Controle verklaring van de onafhankelijke accountant.....	52

VERSLAG RAAD VAN BESTUUR

Verslag Raad van Bestuur

1. Algemene beschouwingen

1.1 Statutaire gegevens

Het bestuur bestond in 2019 uit:

- Dhr. drs. H.J. van der Hoek, voorzitter Raad van Bestuur (vanaf 1 oktober 2018)
- Mw. prof. dr. A.A. van Elburg, lid Raad van bestuur (vanaf 1 oktober 2018)

De Raad van Toezicht bestond in 2019 uit:

- Dhr. M.L.M. Dullaert MBA, voorzitter vanaf 15 april 2019
- Dhr.ir J.I.M. de Goeij, voorzitter vanaf 19 september 2016 tot en met 15 april 2019
- Dhr. drs. W. Vlasblom, lid vanaf 2 juli 2012
- Mw. drs. F.J.H. Dings MBA, lid vanaf 25 augustus 2014
- Dhr. prof. dr. H.F.L. Garretsen, lid vanaf 20 juni 2016
- Mw. drs. H.L.M.H. Darley M.H.S.A, lid vanaf 1 december 2016 tot en met 30 juni 2019
- Mw. dr. C.M.H.A. Deckers MBA, lid vanaf 1 december 2016, vice-voorzitter vanaf 1 juli 2019

1.2 Organisatie, financiering en risicomanagement

Organisatie

In het voorjaar is besloten om het programma Trimbos International Department te stoppen. Dit onderdeel voerde internationale projecten uit, meestal gefinancierd door de Europese commissie. De financiering was echter structureel onvoldoende. Dat verlies kon Trimbos zich niet langer veroorloven. De projecten zijn overgeheveld naar andere programma's. Medewerkers zijn meegegaan met hun projecten.

In 2019 is de inrichting van de organisatie geëvalueerd, zowel de organisatiestructuur als de managementstructuur. Een eerste analyse daarvan was al gemaakt in 2018 maar door de wisseling van Raad van Bestuur is er toen voor andere prioriteiten gekozen. De organisatiestructuur is aangepast. De basis van het kennisinstituut Trimbos wordt gevormd door 5 kernthema's:

- Mentale Gezondheid en Preventie
- Zorg & Participatie
- Alcohol
- Drugs
- Tabak

Daarnaast zijn er twee programma's voor een specifieke doelgroep:

- Jeugd
- Ouderen

Ten slotte zijn er twee programma's op basis van een specifieke functie:

- Epidemiologie
- Publieksinformatie

Met deze organisatieaanpassing is een aantal projecten onder een ander programma komen te vallen. Dit heeft geen consequenties voor de werkgelegenheid. De enige personele consequentie is dat een aantal medewerkers hun projecten volgt en in een ander programma is gekomen. . Deze structuur s begin 2020 geïmplementeerd.

Daarnaast is de managementstructuur aangepast. Er is een splitsing aangebracht in het programmamanagement. Naast een programmahoofd met een inhoudelijke focus is gekozen voor een manager bedrijfsvoering die de operationele kant van het programma aanstuurt. Het duale leiderschap wordt in de loop van 2020 geïmplementeerd.

Beleid

In december 2018 is het jaarplan 2019 vastgesteld en door de Raad van Toezicht goedgekeurd. De speerpunten voor 2019 waren:

- Gedoseerde vernieuwing: vanuit de portfolio zijn er bewuste keuzes gemaakt voor stoppen, behouden en uitbreiden van activiteiten.
- De kenniscyclus borgen en uitbouwen: bedoeld om daarmee de wetenschappelijke basis van onze kenniscyclus te versterken.
- De interne organisatie op orde brengen: toewerken naar een beheerste bedrijfsvoering, verbeteren van de arbeidsomstandigheden en het verbeteren van het financieel resultaat.

Over geheel 2019 zijn de meeste doelstellingen gehaald. Dankzij de uitstekende inzet van alle medewerkers is een goed resultaat bereikt en is er qua werkvoorraad voor 2020 op de meeste plaatsen een goede startpositie. Een aantal doelstellingen is vanwege prioritering bewust uitgesteld, die worden in 2020 opgepakt.

De acquisitie is ook in het 4e kwartaal succesvol verlopen. Er is een meerjarige toekenning ontvangen van 6 miljoen voor het Preventieakkoord Tabak en 2,5 miljoen voor het Preventieakkoord Alcohol. Vanwege de late toekenning is een aantal projecten doorgeschoven naar 2020 en 2021. Omdat het een meerjarige financiering betreft kan het bijbehorende budget mee verschoven worden.

In het voorjaar is besloten over te gaan naar het werken in the cloud. De apparatuur was sterk verouderd. De implementatie van de ICT transitie is in december gestart. Eveneens in het voorjaar is besloten het gebouw te renoveren. De werkplekken waren volstrekt verouderd en ook de apparatuur en het dak waren aan vervanging toe. De renovatie van het gebouw is in september gestart en zal duren tot medio 2020. Medewerkers zijn zeer enthousiast over de aanpassingen. De financiële resultaten over geheel 2019 zijn zeer goed.

Financiering

De financiering van het Trimbos-instituut bestaat vooral uit de instellingssubsidie van het Ministerie van VWS, alsmede diverse meerjarige projectsubsidies voor onder andere longitudinale onderzoeken. Daarnaast zijn er onderzoeksubsidies van nationale subsidieverstrekkers zoals ZonMw en KWF, overige overheden (bijvoorbeeld het Ministerie van Justitie & Veiligheid en gemeenten), zorginstellingen (eerstelijnszorg en ggz-instellingen) en andere partners in het veld (bijvoorbeeld RIVM, Phrenos en Movisie). Ten slotte zijn er internationale onderzoeksubsidies van de Europese Commissie, WHO, NIMH en SDC.

De aangevraagde instellingssubsidie 2019 was reeds voor aanvang van het jaar door VWS toegekend. De samenwerking met VWS gaat in goede harmonie en in het aanvraagproces zijn de beide partijen goed op elkaar aangesloten. Dit wordt ondersteund door reguliere bijeenkomsten op directie- en contactpersonenniveau. Het resultaat is een snellere toekenning en transparantere informatie voor sturing en verantwoording.

Daarnaast zijn in 2019 de toekenningen ontvangen voor het aandeel van het Trimbos-instituut in de uitvoer van de preventie akkoorden Tabak ("naar een rookvrije generatie") en Alcohol (tegengaan schadelijk gebruik alcohol).

In 2019 zijn de effecten van de ingezette veranderingen in de bedrijfsvoering in 2018 zichtbaar geworden. Er wordt geïnvesteerd in zaken die de inhoudelijke missie van Trimbos ondersteunen en die leiden tot continuïteit en meer spreiding van inkomsten. Daarnaast is er fors geïnvesteerd in de randvoorwaardelijke zaken. Het gebouw wordt gerenoveerd. In september is daarmee een start gemaakt. Afronding wordt verwacht medio 2020. Verder hebben we besloten de IT omgeving te vernieuwen om flexibeler te zijn in de manier van werken en om uitval te voorkomen. Dit project zal medio 2020 afgerond worden.

Planning- en controlcyclus

In de organisatie was onvoldoende zicht op de samenhang tussen plannen en uitvoering. Om die reden kon er ook moeilijk op resultaten worden gestuurd. Daarom is in 2019 een Planning- en controlcyclus geïmplementeerd. Het jaarplan 2019 vormde de leidraad van de aansturing van de organisatie. De monitoring is georganiseerd door een systeem van maand- en kwartaalrapportages. Daarmee was er tijdens het jaar continue zicht op de voortgang van de resultaten, de eventuele afwijkingen en de vereiste acties voor bijsturing.

Risicomanagement

Medio 2019 is het beleid Risicomanagement vastgesteld. Hiermee wordt beoogd op systematische wijze de risico's in de organisatie te identificeren en te managen. Het gaat hierbij o.a. om wetenschappelijke integriteit, internationale projecten, AVG, investeringen in productontwikkeling, fiscale risico's en het behoud van belangrijke sleutelfiguren.

In 2019 zijn bovenstaande risico's op meer gedetailleerd niveau in de kwartaalrapportages opgenomen. Hierdoor konden periodiek de resultaten, maar ook de risico's van de organisatie aan de Raad van Toezicht worden gerapporteerd. Samen met de financiële kwartaalrapportage die was opgestart in 2018, kwam daarmee veel meer zicht op de risico's en op welke manier deze gemitigeerd kunnen worden.

Door het anders inrichten van de organisatie van internationale projecten is er meer sturing gekomen op deze projecten. Daarnaast zijn de projecten beter ingebed in de organisatie. Ook de aansturing van het project in Moldavië is anders ingericht waardoor er een veel directere relatie is tussen de Raad van Bestuur en het management in Moldavië. Tevens is gewerkt aan het anders inrichten van het project zodat er nog meer activiteiten in Moldavië kunnen plaatsvinden en er uiteindelijk een langduriger effect zal zijn van dit project.

Externe positionering en profilering

In 2019 is de Raad van Bestuur zeer actief geweest in het versterken van de relatie met relevante organisaties en personen. Zo zijn er onder andere gesprekken geweest met VWS, ZonMW, collega kennisinstituten, GGzNL en GGz-instellingen, beroepsverenigingen, gemeenten, zorgverzekeraars en werkgevers. In deze gesprekken is niet alleen de samenwerking verder versterkt, maar is ook veel feedback verzameld om de organisatie Trimbos verder te richten.

1.3 Realisatie versus begroting 2019

Waar in het bestuursverslag aan financiële cijfers wordt gerefereerd, betreft dit de enkelvoudige jaarrekening van Stichting Trimbos-instituut. Het gerealiseerde resultaat uit bedrijfsvoering is in 2019 EUR 681 duizend.

De baten zijn EUR 770 duizend boven plan uitgekomen. De "Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten" zijn hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door extra projecten en meer veldwerk maar procentueel is de verhouding nagenoeg gelijk aan begroot.

De bedrijfslasten zijn hoger dan begroot maar dat wordt geheel veroorzaakt door de kosten uitbesteed werk en andere externe kosten. De salariskosten inclusief sociale lasten zijn EUR 482 duizend lager dan begroot. Dit komt deels doordat de CAO verhoging later is ingegaan dan waar in de begroting rekening mee is gehouden en omdat in de begroting geen rekening is gehouden met te ontvangen ziektegeld/zwangerschapsvergoeding. In 2019 waren gemiddeld 166,6 fte werkzaam en dat is nagenoeg gelijk aan begroot.

Een groot deel van het resultaat is te danken aan een strakkere sturing op kosten. De stafdiensten Facilitaire Dienst en ICT hebben veel contracten met externe partijen. Door een strakke sturing kon hier fors bespaard worden. De lasten voor de renovatie zijn goed onder controle evenals de kosten van de investeringen in de IT infrastructuur. Naast dat dit normale bedrijfsvoering is, moet het ook gaan leiden tot een verlaging van de overhead en het onder controle houden van de uurtarieven.

De liquiditeit is in 2019 goed hersteld door meer voorfinanciering op lopende projecten en door het positieve resultaat. Om de renovatie te kunnen financieren is een hypotheek afgesloten die dezelfde looptijd heeft als de afschrijvingstermijn van de renovatie. De gehele hypotheek is opgevraagd ultimo 2019 maar de renovatie wordt afgerond in juni 2020. Ultimo 2019 bedraagt het saldo liquide middelen EUR 6.965.978 (2018 EUR 2.491.902). De quick-ratio bedraagt per ultimo 2019 1,05 (2018 0,96). In 2019 hoefde het Trimbos-instituut geen beroep te doen op de kredietfaciliteit die het instituut heeft.

1.4 Strategie en beleid: 2019

Thema Drugs

Het programma Drugs speelde een vooraanstaande rol in het drugsdebat; in Kamerstukken en mondeling werd veelvuldig naar onze kennisproducten gerefereerd; wij zijn talloze keren geraadpleegd over inhoudelijke vraagstukken. Een paar highlights:

- We hebben met het oog op de ontwikkelingen op het terrein van het cannabisbeleid diverse kennisproducten gemaakt, zoals een Fact sheet over de risico's van de verschillende [gebruikswijzen van cannabis](#), een onderzoek naar [het aanbod van cannabisproducten](#) in coffeeshops, een overzicht [van e-health interventies voor cannabisgebruik](#), en de [THC-monitor 2018-2019](#).
- De [Kerncijfers Drugs](#) van de Nationale Drug Monitor zijn veelvuldig geraadpleegd.
- Met onze expertise en kennis vanuit de drugsmonitors (NDM, DIMS, MDI) hebben wij een belangrijke bijdrage geleverd aan [de Risicobeoordeling Lachgas](#) van het CAM, dat het ministerie van VWS adviseert over de risico's en maatregelen van (nieuwe) drugs.
- Het [DIMS](#) constateerde dat ecstasypillen onverminderd sterk blijven (meer MDMA bevatten), met alle gezondheidsrisico's van dien. En 2019 was het drukste jaar ooit, met meer dan 18 duizend bezoekers en meer dan 17 duizend drugsmonsters die zijn aangeleverd (in 2018 waren het 12.634 monsters). Ook zijn er twee nieuwe test locaties bijgekomen (Amersfoort en Goes) waardoor het DIMS in alle provincies vertegenwoordigd is.
- De Monitor Drugsincidenten signaleerde een toename in het aandeel [ketamine-incidenten](#) en we schreven [een Factsheet](#) over de effecten en risico's van dit middel. Ook verscheen een verkennende studie waaruit bleek dat [GHB incidenten](#) relatief vaak voorkomen en ernstig van aard zijn, maar niet - zoals verondersteld werd in de media- 'explosief' zijn gestegen.
- We hebben een actieve bijdrage geleverd aan de kennisdisseminatie op het terrein van drugs(beleid), zoals [blogs](#), woordvoering, en internationale kennisverspreiding (deelname congressen en organisatie van studiedagen).
- Er is veel belangstelling van internationaal voor onze '[drug checking](#)' methodiek. In mei 2019 organiseerde het DIMS een masterclass over dit onderwerp waaraan onderzoekers en preventieprofessionals wereldwijd deelnamen.
- Bij de Europese Commissie wordt onze expertise erkend. Het [CADAP project van de EC](#) voor capacity building op het terrein van het drugsbeleid in Centraal-Azië is succesvol afgerond en onderhandelingen zijn gaande voor een vervolg. Ook hebben wij financiering verworven voor een 2-jarig project in zes Europese landen om de uitdagingen op het terrein van de (zeer) verslavende synthetische opioïden aan te gaan ([SO-Prep](#)). In 2019 is ook de dataverzameling voor een grootschalig onderzoek naar middelengebruik ([ALAMA nightlife](#)) in het Europese nachtleven in 5 Europese landen afgerond, en de resultaten zullen de komende jaren worden gepubliceerd.
- We hebben innovatieve monitoring methodieken ontwikkeld en toegepast zoals [online monitoring van drugsgebruik](#) en [drugsmarkten](#). En in oktober 2019 tijdens de Lisbon Addiction conference waar veel Trimbos-collega's waren vertegenwoordigd ontving een medewerker een Award voor het artikel naar een vergelijking van de kwaliteit en prijs van online en 'offline' aangeschafte drugsmonsters (http://www.emccda.europa.eu/news/2018/7/scientific-award-2018_en)

Thema Epidemiologie

In 2019 werd de data verzameld voor enkele belangrijke monitors. Voor de tiende keer voerde Trimbos een landelijk onderzoek uit naar roken, drinken en drankgebruik onder Nederlandse

scholieren van 10-18 jaar. In opdracht van UNICEF startte Trimbos in samenwerking met de stichting Alexander en de universiteit Utrecht een studie naar het mentale welzijn van jongeren. De tweede monitor zwangerschap en middelengebruik gaf aan dat weinig vrouwen drugs of andere middelen gebruiken tijdens de zwangerschap. Verder werd in 2019 verder gewerkt aan de dataverzameling voor EXPLORE, een onderzoek naar kwetsbare jongeren en roken, drinken en drugsgebruik. De voorbereidingen voor de nieuwe NEMESIS studie vonden ook plaats in 2019. NEMESIS-3 geeft een unieke kans om op stoornis niveau te kijken of de Nederlandse volwassen bevolking er vergeleken met 10 en 20 jaar eerder voorstaat.

Thema Mentale gezondheid & Preventie

In het kader van het onderwerp KOPP/KOV, kinderen van ouders met psychische en/of verslavingsproblemen is in 2019 een nieuwe factsheet KOPP/KOV gepubliceerd en verspreid. Aantal downloads laat een goed gebruik ervan zien (februari 2020, 721 keer gedownload). Daarnaast is deze verspreid op het Landelijk Platform KOPP/KOV in mei. Deze bijeenkomst was een van de twee bijeenkomsten voor het Landelijk Platform KOPP/KOV die in 2019 zijn georganiseerd. Gerelateerd aan dit onderwerp worden er online cursussen KopOpOuders en Kopstoring gegeven. En werden de trainingen Piep-zei-de-muis voor kinderen en de ouder-baby interventie georganiseerd. Het Buitenshuisproject, (kinderen in lastige thuissituatie gaan langer of gratis naar de BSO), is in 2019 uitgebreid met kinderen van LVB ouders en daar zijn meer gemeenten bij aangehaakt. Om te zorgen dat de ontwikkelde interventies goed uitgevoerd kunnen worden zijn we bezig geweest met verschillende interventies (opnieuw) in te dienen bij de Databank effectieve interventies van het NJI.

Naast deze werkzaamheden zijn we in 2019 begonnen met het opzetten van een Kenniscentrum KOPP/KOV. Hiervoor hebben we een actieplan geschreven en zijn we bezig met onze missie en visie helder te krijgen. In 2020 moet dit verder vorm krijgen.

Depressiepreventie

Het Trimbos-instituut inventariseerde wat er binnen de publieke gezondheidszorg en de sociale domein gebeurt op het gebied van depressiepreventie en het verbeteren van het mentale gezondheid. Er blijkt veel variatie te zijn in de activiteiten. Doel en doelgroep, gebruikte methode, bewezen effectiviteit, setting en uitvoerders verschillen. De belangrijkste conclusie is dat depressiepreventie baat heeft bij een integrale gemeentelijke aanpak. Dit gaat niet vanzelf; van belang is dat hier expliciet op wordt geïnvesteerd. In een factsheet zijn de opbrengsten van de inventarisatie beschreven en wordt ingegaan in op mogelijke vervolgstappen.

Thema Tabak

Elk kind heeft recht op een rookvrije start. De Taskforce Rookvrije Start heeft zich daar ook in 2019 voor in gezet. De stoppen-met-roken zorg binnen het Verloskundig Samenwerkingsverband werd in kaart gebracht middels de Monitor Rookvrije Start. In 2019 kwamen er 250 nieuwe ambassadeurs Rookvrije Start bij. De teller staat nu op 850 ambassadeurs. In 2019 hebben 1.270 zorgverleners de e-learning Rookvrije Start afgerond. De V-MIS training is 20 keer uitgevoerd bij VSV's en opleidingen. Voor de kraamzorg en JGZ is een nieuwe workshop Rookvrije Start ontwikkeld.

De interventie Rookvrije Ouders, een bewezen effectieve telefonische coaching voor rokende ouders, werd geïmplementeerd. Er is veel nieuw materiaal beschikbaar gekomen voor laaggeletterden / mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden (Beeldverhalen, CO-meter, animaties).

In 2019 organiseerde het Nationaal Expertisecentrum Tabaksonthouding (NET) van het Trimbos-instituut het landelijk congres van het Nederland Netwerk voor Tabaksonderzoek (NNvT). Met 81 deelnemers en 38 wetenschappelijke presentaties was het een zeer succesvol congres.

In 2019 bracht het NET weer verschillende factsheets uit om evidence-based tabaksbeleid te bevorderen en onderbouwen: naast infographics en factsheets met de kerncijfers over het roken in

Nederland, publiceerde het NET onder meer een vernieuwde factsheet over de effectiviteit van generieke tabaksverpakkingen, een factsheet over de voordelen van stoppen met roken voor werkgevers, een factsheet over roken als verslaving en een factsheet over stoppen met roken interventies voor jongeren. Verder zagen verschillende verkenningen het licht: een verkenning van de problematiek van het roken in de sociale omgeving van zwangeren, een verkenning van de mogelijkheden van lokaal tabaksbeleid en een verkenning van het rookbeleid in de kinderopvang. Verder werd een project afgerond waarin voor ZonMw in kaart is gebracht wat de werkzame elementen zijn van rookvrij gemeentebeleid.

In het Nationaal Preventieakkoord is vastgelegd dat in 2030 de gehele zorg rookvrij is, wat mooi aansluit op de maatschappelijke beweging van de Rookvrije Generatie. Om zorgprofessionals en – organisaties te helpen om een rookvrije werk- en behandelcultuur te realiseren, is de website rookvrijezorg.com ontwikkeld. Op deze website is documentatie verzameld van zorginstellingen die al goed op weg zijn met rookvrij worden, zoals best practices, FAQs en checklists. Daarnaast staan er filmpjes in de toolkit waarin zorgprofessionals van rookvrije zorginstellingen ervaringen en tips delen. Op 4 december is de website officieel gelanceerd. Tijdens de lancering presenteerden rookvrije voorlopers hoe zij hun organisatie rookvrij hebben gekregen, Charles Wijnker opende - met een druk op de knop - de vernieuwde website en het wachtkamerfilmpje voor rookvrije ziekenhuizen werd met veel enthousiasme ontvangen. Het evenement heeft voor veel enthousiasme en motivatie gezorgd om de gehele zorg rookvrij te gaan maken!

Thema Jeugd

“In 2019 zijn er binnen Helder op School voor het eerst producten gelanceerd omtrent Gamers en Sociale Media. Door de preventieprofessionals is aangegeven dat de vraag naar materiaal voor docenten en ouders het grootst is. Om die reden is er een e-learning voor docenten en andere onderwijsprofessionals ontwikkeld.

Deze e-learning helpt bij het signaleren en bespreekbaar maken van problematisch gamegedrag en/of sociale mediagebruik. Voor ouders is er een ouderavond ontwikkeld, waarbij onderscheid is gemaakt tussen ouders met leerlingen op het primair en voorgezet onderwijs. De ouderavond is bedoeld om ouders/opvoeders inzicht te geven in problematisch gamegedrag en sociale mediagebruik, maar juist ook om laten zien hoe leuk games en sociale media kunnen zijn.

De Gezonde School en Genotmiddelen

In 2019 bestond het preventieprogramma De Gezonde School en Genotmiddelen 30 jaar. In deze periode heeft het programma een enorme ontwikkeling doorgemaakt. In de afgelopen decennia zijn voortdurend nieuwe interventies ontwikkeld, geïmplementeerd en onderzocht op effectiviteit. Het 30-jarig jubileum is gevierd met een geslaagde studiedag, waar de nieuwste materialen zijn gepresenteerd. Daarnaast was het tijd voor een nieuwe huisstijl, een nieuwe website en een nieuwe naam. De Gezonde School en Genotmiddelen heet inmiddels Helder op School en is klaar voor de toekomst.

Programma Jongeren en Riskant Gedrag

Het programma Jongeren en Riskant Gedrag (JRG) kende in 2019 vijf pijlers: gemeenten, werkgevers, alcoholpreventie, drugspreventie en gokken & gamen. De pijlers zijn niet afhankelijk van elkaar te zien: veel projecten vallen onder meerdere pijlers en raken ook andere programma's.

Binnen de gemeente pijler werd in 2019 gewerkt aan de IJslandse aanpak, de aanpak dronkenschap en de aanpak van GHB-problematiek. Voor werkgevers was het team actief op het gebied van Alcohol Drugs en Medicijnbeleid, waarbij een grote landelijke supermarkt door het team ondersteund werd. Het preventieakkoord gaf een flinke impuls aan de pijler Alcoholpreventie: het Expertisecentrum Alcohol kreeg ruimte om extra factsheets en dossiers te ontwikkelen en een uitgebreide kennisagenda alcoholpreventie te ontwikkelen. Daarnaast werd het bureau van het Samenwerkingsverband Vroegsignalering Alcohol (SVA) belegd bij JRG en werd er gewerkt aan

monitoring en preventie van middelengebruik bij studenten. Binnen de pijler drugspreventie was de-normalisering van uitgaansdrugs een belangrijk thema, en kreeg aandacht in een bijdrage aan de Dutch Design Week, in het Toetsingsinstrument Harm Reduction en een advies over lachgas. Zeer succesvol waren de website drugsuitgaan.nl (die in 2019 1 mln uniek bezoeken kreeg) en de facebookpagina voor ouders over uitgaansdrugs (die 40.000 ouders actief volgden). De pijler gokken & gamen was vooral gericht op de advisering van andere programma's die voor onderwijs, ouders en via publieksinformatie kennis over deze thema's verspreiden.

Programma Ouderen

In 2019 is de vijfde meetronden van de Monitor Woonvormen Dementie gestart. De monitor die al vanaf 2008 tweejaarlijks wordt gehouden, wordt elke meting uitgebreid met relevante thema's. Voor deze ronde waren dit onder andere ondersteunende technologie in het verpleeghuis en lerende organisaties. Hiermee sluiten de metingen verder aan bij het Kwaliteitskader Verpleeghuiszorg. In de huidige meetronde nemen 58 verpleeghuislocaties deel, dat is een toename in het aantal ten opzichte van de voorgaande twee meetrondes. Daarnaast heeft het programma Ouderen subsidie ontvangen van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) voor het project 'Kennisinfrastucturen over sectoren heen'. Dit project richt zich in de langdurige zorg op verpleeghuisbewoners met gerontopsychiatrische problematiek en mensen met een verstandelijke beperking en psychiatrische aandoeningen. Vanwege de hoog complexe zorgvraag van beide doelgroepen is vanuit verschillende sectoren kennis, expertise, goede kennisdeling en samenwerking nodig voor goede zorg en ondersteuning te kunnen bieden. Het project zal inzicht geven in een passende kennisdeling en samenwerking, over de betrokken sectoren en wordt uitgevoerd met Zorg en Participatie (looptijd september 2019 tot en met april 2021). Daarnaast is het NKOP door VWS gevraagd om de landelijke Werkgroep Gerontopsychiatrie te coördineren. Deze werkgroep is een van de tien werkgroepen die landelijk zijn aangewezen voor de ontwikkeling van een landelijke kennisinfrastructuur voor doelgroepen met een laag volume in de Wlz en hoog complexe zorgbehoeften. De werkgroep is in oktober 2019 gestart en zal in 2020 onderbouwd advies uitbrengen aan de Commissie Expertisecentra Langdurige Zorg over de invulling van een landelijke kennisinfrastructuur voor Gerontopsychiatrie, gedragen door een kenniscentrum, doelgroepexpertise centra en regionale zorgcentra.

Programma Publieksinformatie

Het programma Publieksinformatie van het Trimbos-instituut geeft betrouwbare en wetenschappelijk gefundeerde informatie en advies over alcohol, drugs, tabak, gamen, gokken, verslaving en mentale gezondheid. Dit gebeurt via telefoon, mail, chat, websites, social media, brochures, presentaties en video's. Van alle websites is het aantal unieke bezoekers in 2019 toegenomen. De grootste stijging is te zien bij www.ikstopnu.nl. Vanuit het preventieakkoord zijn extra inspanningen verricht om de stopper te bereiken. Het aantal unieke bezoekers is toegenomen met 189% (399.559 mensen). De website alcoholinfo.nl bereikte 18% meer unieke bezoekers (1,2 miljoen mensen), drugsinfo.nl bereikte 72% meer unieke bezoekers (994.162 mensen), rokeninfo.nl bereikte 22% meer unieke bezoekers (654.434 mensen), gameninfo.nl bereikte 6,5% meer unieke bezoekers (49.439 mensen) en gokkeninfo.nl bereikte 6,72% meer unieke bezoekers (33.590 mensen). Ook het totale aantal informatieverzoeken via telefoon en e-mail is in 2019 gestegen; met 25% naar 6962. De toename is te verklaren door een sterke toename van het aantal informatieverzoeken bij de Stoplijn.

Het aantal informatieverzoeken via de chat is met bijna 8% gestegen naar 1785.

Eind 2019 is gestart met het borgen en integreren van Mentaal Vitaal in de Publieksinformatiediensten. De publiekswebsite Mentaalvitaal.nl biedt wetenschappelijk onderbouwde informatie, tips en tools voor het onderhouden en verbeteren van de mentale veerkracht. Daarnaast geeft Mentaal Vitaal informatie en advies over psychische klachten en psychische stoornissen. In 2020 zal mentaalvitaal.nl dezelfde opbouw en stijl krijgen als de andere sites.

1.5 Vooruitzichten 2020

Trimbos heeft in het boekjaar 2020 te kampen met de gevolgen van de uitbraak van het coronavirus. Verwacht wordt dat de gevolgen vooral bestaan uit vertraging in de voortgang van projecten en mogelijke een lagere acquisitie waardoor de omzet lager kan uitvallen dan begroot. Anderzijds biedt deze crisis weer nieuwe mogelijkheden voor onderzoek en dan specifiek met betrekking tot de gevolgen van deze crisis op de mentale gezondheid. Trimbos streeft er naar om de financiële gevolgen te beperken door interne maatregelen, aangevuld met eventuele ondersteunende maatregelen van ministerie van VWS mocht dit mogelijk blijken. Trimbos kan op dit moment namelijk geen beroep doen op de algemene faciliteiten vanuit de Rijksoverheid.

Over de inzet en concrete invulling van de eventuele ondersteunende maatregelen vanuit het ministerie van VWS bestaat op dit moment nog onzekerheid. Verwacht wordt dat onze subsidiegevers de komende maanden voorschotten zullen verstrekken waarvan de hoogte gebaseerd is op de normale bevoorschotting. Het Trimbos-instituut verwacht dus niet dat er liquiditeitsproblemen zullen ontstaan of dat de continuïteit in het gedrang zal komen.

Het vorenstaande is gebaseerd zijn op de huidige inzichten. De werkelijke impact en maatregelen zijn nog onzeker en grotendeels afhankelijk van voor Trimbos niet beïnvloedbare factoren.

Het lid Raad van Bestuur is per 15 april 2020 vertrokken bij Trimbos. De Raad van Toezicht heeft begin 2020 na evaluatie van het vigerende besturingsmodel besloten om tijdelijk over te gaan naar een eenhoofdige Raad van Bestuur. Dit houdt in dat er voorlopig geen opvolger voor lid Raad van Bestuur zal worden aangetrokken en dat het Trimbos-instituut tijdelijk zal doorgaan onder leiding van de huidige voorzitter van de Raad van Bestuur. Deze zal in 2020 direct ondersteund worden door twee adviseurs die tevens een sleutelpositie in de organisatie hebben.

Per 1 januari is de nieuwe organisatiestructuur geëffectueerd en zijn de medewerkers en projecten toegedeeld aan het meest passende programma. Dit heeft voor een beperkt aantal medewerkers geleid tot een ander programma. Daarmee hebben de programma's meer focus gekregen.

Voor 2020 is een begroting opgesteld met een bescheiden positief bedrijfsresultaat en zijn doelstellingen vastgesteld die moeten bijdragen aan een structureel financieel gezond Trimbos-instituut. Daarnaast zijn er jaarplandoelen opgesteld die een bijdrage moeten leveren aan het succesvol uitvoeren van het nieuwe meerjaren beleidsplan 2020-2022. De focus is voor komende jaren nog meer gericht op het realiseren van maatschappelijke meerwaarde, zoals vastgelegd in de missie en visie van het instituut. De totale begrote bruto opbrengsten in 2020 bedragen EUR 21 miljoen.

In 2020 zal de renovatie van het gebouw worden afgerond. Ook zal in 2020 de ICT transitie worden afgerond. Door deze transitie kan ICT medewerkers beter ondersteunen in hun werkzaamheden. Met deze ontwikkelingen denken we de condities voor onze medewerkers weer op niveau te hebben gebracht.

Een prettige werkomgeving en een professioneel en uitdagend werkklimaat biedt een prachtige basis voor de verdere ontwikkeling van ons instituut. De kwaliteit en gedrevenheid van onze medewerkers geeft ons alle vertrouwen dat we onze plannen gaan realiseren.

Raad van Bestuur, Trimbos-instituut

Utrecht, 18 mei 2020

Dhr. Drs. H.J. van der Hoek

Verslag Raad van Toezicht 2019

Inleiding

Met dit verslag legt de Raad van Toezicht verantwoording af over het uitgeoefende toezicht in 2019.

2019 was een jaar waarin het Trimbos-instituut belangrijke stappen heeft gezet in de bedrijfsvoering en de financiële huishouding en heeft het een wijziging doorgevoerd in de structuur van de interne organisatie. Dit laatste was nodig om slagen te maken op het gebied van efficiëntie en maximale herkenbaarheid voor externe stakeholders. Centraal in de structuur staan nu de vijf kernthema's (Mentale Gezondheid & Preventie, Zorg en Participatie, Alcohol, Drugs en Tabak). Vanuit de Raad van Toezicht is in 2019 ook aandacht besteed aan de strategische keuzes en kwaliteit op de vijf kernthema's van het instituut.

Samenstelling Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht is zo samengesteld dat alle leden ten opzichte van elkaar alsook richting de Raad van Bestuur onafhankelijk en kritisch kunnen handelen. De samenstelling van de Raad van Toezicht heeft de volgende wijzigingen ondervonden in 2019: mevrouw drs. H.L.H.M. Darley is per 30 juni afgetreden. Daarnaast is de voorzitter Raad van Toezicht, de heer ir. J.I.M. de Goeij per 15 april afgetreden en opgevolgd door de heer lic. M.L.M. Dullaert MBA.

Om te komen tot de voordracht van de heer Dullaert heeft de Raad van Toezicht een profiel geformuleerd voor de nieuw te benoemen voorzitter. Hierbij is rekening gehouden met de deskundigheid en achtergrond die de vertrekkende voorzitter inbracht. De Raad heeft ten eerste gezocht naar iemand met een bedrijfskundige achtergrond en daarnaast naar iemand met een relevant maatschappelijk netwerk en betrokkenheid, beide in het perspectief van de competenties die vereist zijn voor het voorzitterschap van een toezichthoudend orgaan van een organisatie met een missie en ambities als die van het Trimbos-instituut.

Visie en rol Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht fungeert als klankbord en sparringpartner voor de bestuurders. Daarnaast houdt hij toezicht op de wijze waarop de Raad van Bestuur zijn verantwoordelijkheid waarmaakt voor de besturing van het instituut en borgt hij de algemene belangen zoals de kwaliteit en continuïteit. De Raad van Toezicht doet dit met inachtneming van de Governancecode Zorg 2017. De agenda van de Raad van Toezicht wordt deels gevuld vanuit een vastgesteld informatieprotocol, waarbij aandacht is voor de strategische koers, de wetenschappelijke kwaliteit, personeelsbeleid en de financiële situatie. Binnen de Raad zijn geen portefeuilles benoemd, wel wordt gezorgd voor een optimale spreiding in ervaring en expertisegebieden, opdat het geheel aan toezichtsvragen kan worden afgedekt.

Bij de beoordeling van (voorgenomen) besluiten en ontwikkelingen neemt de Raad van Toezicht onder andere de volgende uitgangspunten in acht:

1. De continuïteit bij de uitvoering en kwaliteit van de taken moet te allen tijde worden gewaarborgd.
2. De projecten en activiteiten van het Trimbos-instituut moeten bijdragen aan de missie en taken van het instituut.
3. De risico's dienen beheersbaar te zijn.
4. De organisatie moet financieel en vanuit het perspectief van het personeel duurzaam gezond zijn.

Vergaderingen en beleid Raad van Toezicht

De Raad heeft vergaderd op 2 februari, 15 april, 17 juni, 9 september en 12 december. Belangrijke agendapunten in deze vijf vergaderingen van de Raad waren in 2019:

- De herinrichting van de organisatie, waaronder ook het opheffen van de separate afdeling Trimbos International Department teneinde meer kennisuitwisseling te krijgen binnen de nationale en internationale werkzaamheden;
- Zaken op het gebied van strategisch HR beleid en verzuim;
- Het jaarverslag en de jaarrekening over 2018;
- De investeringen in de huisvesting en ICT omgeving alsmede de financiering daarvan;
- De borging van de wetenschappelijke kwaliteit binnen het instituut;
- Het preventieakkoord en de werkzaamheden van het Trimbos-instituut in dat kader;
- De evaluatie van het vigerende bestuursmodel binnen de Raad van Bestuur;
- De begroting over 2019 en financiële stand van zaken van het Trimbos-instituut.

De Raad heeft tevens een vergadering besteed aan het (meer-)jarenbeleidsplan over de periode 2020 tot en met 2022 alsmede de begroting over deze periode. Het meerjarenbeleidsplan en de begroting zijn goedgekeurd in de decembervergadering en zullen vast onderdeel uitmaken van de agenda voor de komende tijd. Voorts heeft de Raad van Toezicht de volgende belangrijke besluiten genomen: goedkeuring van het jaarverslag en de jaarrekening over 2018, het instemmen met het voorgenomen besluit inzake hypothecaire lening voor de financiering van de renovatie van het gebouw, goedkeuring aan het voorgenomen besluit om het programma Trimbos International te beëindigen.

De Auditcommissie heeft vijf keer vergaderd, op 4 maart, 13 mei, 6 juni, 2 september en 19 november. In deze vergaderingen zijn onder meer de volgende onderwerpen besproken: de jaarrekening 2018, de begroting 2019, de kwartaalrapportages 2019 en de relaties met subsidiegevers. Daarnaast is de begroting over 2020-2022 beoordeeld vanuit het oogpunt van de financiële gezondheid van het Trimbos-instituut op de lange termijn. Op basis van de meerjarenbegroting heeft de Auditcommissie met tevredenheid geconstateerd dat het Trimbos-instituut de vruchten plukt van de inspanningen die het afgelopen jaar zijn verricht om op financieel gebied beter in control te geraken.

De Raad van Toezicht evalueert jaarlijks de benoeming van de externe accountant. In 2019 is op 17 juni overleg geweest met de accountant, o.a. over de jaarrekening van 2018 en de managementletter.

Informatievoorziening

Bij het handelen van het Trimbos-instituut is de Zorgbrede Governancecode (2017) het uitgangspunt. Conform deze code rapporteert de Raad van Bestuur aan de Raad van Toezicht over het risicomanagement, de controlesystemen en de beheersing van risico's. De Raad van Bestuur verstrekt daarom de Raad van Toezicht elk kwartaal een uitgebreide rapportage met de voortgang van de afgesproken doelstellingen en financiële situatie. Een belangrijk onderdeel voor de Raad zijn de deelrapportages die worden opgesteld door de leden van het MT. Dit geeft de Raad een belangrijke doorkijk naar de organisatie.

Zelfevaluatie en bezoldiging

De Raad van Toezicht handelt conform de Governancecode Zorg 2017. Hij evalueert ieder jaar zijn eigen functioneren. De zelfevaluatie heeft plaatsgevonden op 9 september 2019.

De leden van de Raad van Toezicht ontvangen een vergoeding voor de werkzaamheden. Deze vergoeding is per 1 januari 2019 herzien, zodat deze meer in verhouding staat tot de tijdsbesteding. In 2019 is dit €7.500 voor de voorzitter, voor de voorzitter van de Auditcommissie tevens vice-voorzitter €6.500 en €5.000 voor de overige leden.

Tot slot:

De Raad van Toezicht dankt de bestuurders en allen binnen het instituut voor de inzet en prestaties van het afgelopen jaar en ziet ernaar uit een bijdrage te leveren aan de verdere ontwikkeling van het Trimbos-instituut in 2020.

18 mei 2020

Raad van Toezicht Stichting Trimbos-instituut:

de heer lic. M.L.M. Dullaert MBA (voorzitter)

mevrouw dr. C.M.H.A. Deckers MBA

mevrouw drs. F.J.H. Dings MBA

de heer drs. W. Vlasblom

de heer prof. dr. H.F.L. Garretsen

Profielschets Raad van Bestuur ultimo 2019

Dhr. drs. H.J. van der Hoek is naast bestuurder bij Trimbos, voorzitter Raad van Toezicht van Trajectum.

Samenstelling en profielschets leden Raad van Toezicht ultimo 2019

Dhr. lic. M.L.M Dullaert MBA (voorzitter, vanaf 15 april 2019)

Nevenfuncties In 2019:

- Bestuursvoorzitter KidsRights
- Commissaris NV Bergkwartier
- Voorzitter G4 thuiszittersaanpak
- Voorzitter CDA provincie Overijssel
- Voorzitter expertcie, International Children's Peace Prize

Mw. dr. C.M.H.A. Deckers MBA

Nevenactiviteiten in verslagperiode:

- Reinaerde:
  - lid Raad van Toezicht vanaf januari 2016 (incl. lid Raad van Toezicht Carante Groep vanaf september 2017)
  - voorzitter Auditcommissie vanaf januari 2016
  - vicevoorzitter Raad van Toezicht vanaf mei 2018
- Trimbos Instituut:
  - lid Raad van Toezicht vanaf december 2016
  - voorzitter Auditcommissie vanaf december 2016
  - vicevoorzitter Raad van Toezicht vanaf juli 2019
- ASKO (Amsterdamse Stichting voor Katholiek, Protestants-Christelijk en Interconfessioneel Onderwijs):
  - lid Raad van Toezicht vanaf september 2017
  - voorzitter Auditcommissie vanaf september 2017
- Raphaëlstichting:
  - lid Raad van Toezicht vanaf december 2017
  - voorzitter Auditcommissie vanaf december 2017
- Máxima Medisch Centrum:
  - lid Raad van Toezicht vanaf maart 2019
  - lid Auditcommissie vanaf maart 2019 (*voorzitter Auditcommissie vanaf januari 2020*)
- Marente:
  - vicevoorzitter Raad van Toezicht vanaf mei 2019
  - voorzitter Auditcommissie vanaf mei 2019
- NVTZ (Nederlandse Vereniging van Toezichthouders in Zorg en Welzijn):
  - ambassadeur voor Noord-Holland vanaf juni 2015
- NIAZ:
  - auditor vanaf mei 2014

Mw. drs. F.H. Dings MBA

Sabbatical 2019

Nevenactiviteiten in verslagperiode:

- Lid Raad van Toezicht, voorzitter commissie Kwaliteit & Veiligheid Spaarne Gasthuis
- Lid Raad van Toezicht Trimbos-instituut

Dhr. Prof. dr. H.F.L. Garretsen

Hoogleraar gezondheidsbeleid Tilburg University

Nevenactiviteiten in de verslagperiode:

- Member Scientific Committee, European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, Lisbon, 2008 t/m 2019
- Elected Vice president Kettil Bruun Society for social and epidemiological research on alcohol, 2018 - 2020
- Lid Gezondheidsraad, 2016 - 2024
- Voorzitter Kennisplatform Preventie, VWS, 2019 - heden
- Lid begeleidingscommissie evaluatie Juiste Zorg op de Juiste Plek, VWS, 2020 - heden
- Voorzitter ZonMw Centrale Commissie Preventieprogramma 6 (PP6), 2019 - 2022
- Voorzitter ZonMw Commissie Leefstijlgeneeskunde, 2019 - heden
- Lid ZonMw PP6 commissie Innovatielijn, 2019 - heden
- Voorzitter ZonMw Expertisecommissie Zintuiglijk gehandicapten, 2018 - heden
- Lid Kamer Middel Nationale Wetenschapsagenda, NWO, 2019 - heden
- Voorzitter erkenningscommissie gehandicaptenzorg, Vilans, 2016 - heden
- Voorzitter erkenningscommissie ouderenzorg, Vilans, 2016 - heden
- Lid Bestuur Nationaal Regieorgaan Praktijkgericht Onderzoek SIA, NWO, 2013 - heden
- Lid DB SIA programma Sprong Educatief, 2019 - heden
- Voorzitter Raad van Toezicht, NSPOH (Netherlands School of Public and Occupational Health), 2017 - heden
- Lid Raad van Toezicht, Trimbos-instituut, 2016 - heden
- Lid Raad van Toezicht, GGzE (Geestelijke Gezondheidszorg Eindhoven e.o.), 2019 - heden
- Voorzitter commissie innovatie RvT GGzE, 2019 - heden

Dhr. drs. W. Vlasblom

Voormalig Directeur HR en lid van het Executive Management Team van Siemens Nederland NV.
Directeur eigenaar Vlasblom Consultancy & Coaching.

Nevenactiviteiten in de verslagperiode:

- Bestuurslid PME (Pensioenfonds Metalektro)
- Lid van de Raad van Advies NVP (Nederlandse Vereniging voor Personeelsbeleid)

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Geconsolideerde balans Trimbos-Instituut per 31 december 2019
(voor resultaatsverdeling)

		31-12-2019		31-12-2018	
		EUR	EUR	EUR	EUR
Vaste activa					
Materiële vaste activa					
	1				
Gebouwen en terreinen		1.310.215		1.402.044	
Andere bedrijfsmiddelen		697.873		372.300	
Vooruitbetaald op materiële vast activa		346.048		-	
			2.354.136		1.774.343
Financiële vaste activa					
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	2		1		1
Vlottende activa					
Vorderingen					
Handelsdebiteuren	3	371.326		661.241	
Vorderingen op gelieerde partijen	4	-		-	
Overige vorderingen en overlopende activa	5	6.027.655		2.329.592	
			6.398.981		2.990.832
Liquide middelen					
	6		7.216.313		2.570.317
			15.969.431		7.335.494
Stichtingsvermogen					
	7				
Bestemmingsreserve		86.403		86.403	
Onverdeeld resultaat		681.508		-	
Bestemmingsfonds		297.492		297.492	
Overige reserves		470.846		470.846	
			1.536.249		854.741
Voorzieningen					
Overige voorzieningen	8		165.647		35.717
Langlopende schulden					
	9				
Egalisatierekening doelsubsidies		80.563		129.295	
Hypothecaire lening		1.050.000		-	
			1.130.563		129.295
Kortlopende schulden					
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		1.353.558		748.544	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	10	875.058		650.826	
Overige schulden en overlopende passiva	11	10.908.355		4.916.370	
			13.136.971		6.315.740
			15.969.431		7.335.494

Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2019 Trimbos-Instituut

		2019	2019	2018
		EUR	Begroting	EUR
		EUR	EUR	
Baten	<i>12</i>			
(project)subsidies ministerie VWS	<i>13</i>	13.561.489	8.118.000	10.134.827
Projectsubsidies derden	<i>14</i>	6.203.452	10.859.000	7.391.442
Overige bedrijfsopbrengsten	<i>15</i>	636.004	370.899	831.880
		20.400.945	19.347.899	18.358.151
Lasten				
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	<i>16</i>	5.736.344	4.915.000	5.583.445
Lonen en salarissen	<i>17</i>	10.007.497	10.286.532	9.468.749
Sociale lasten en pensioenlasten	<i>18</i>	2.425.439	2.629.360	2.204.069
Afschrijvingen materiële vaste activa	<i>19</i>	241.715	334.476	348.343
Overige opbrengsten	<i>20</i>	1.289.842	1.167.531	1.184.117
		19.700.837	19.332.899	18.788.720
Bedrijfsresultaat		700.108	15.000	-430.569
Financiële baten en lasten	<i>21</i>	-18.871	-15.000	-11.756
Resultaat uit bedrijfsuitoefening		681.238	-	-442.327
Resultaat deelnemingen	<i>22</i>	270	-	-35.356
Netto resultaat		681.508	-	-477.683
Resultaatsbestemming				
Bestemmingsreserve		16.187	-	2.394
Bestemmingsfonds		-7.217	-	-76.357
Overige reserves		672.538	-	-403.720
		681.508	-	-477.683

Geconsolideerd kasstroomoverzicht Trimbos-Instituut over 2019

	2019		2018	
	EUR	EUR	EUR	EUR
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Bedrijfsresultaat		700.108		-430.569
Aanpassingen voor				
Afschrijvingen op fin. en mat. vaste activa	241.715		348.343	
Mutaties voorziening reorganisatie	-		-	
Onttrekkingen aan voorziening	-		-	
Voorziening groot onderhoud	131.000		-	
Voorziening deelneming	-532		-91	
Vrijval voorziening ten gunste van resultaat	-		-	
		373.183		348.252
Verandering in werkkapitaal				
Mutaties vorderingen	-3.486.559		-411.155	
Koersverschillen	-		-2.303	
Langlopende schulden (exclusief banken)	-		-	
Kortlopende schulden (exclusief banken)	6.899.643		-890.512	
		3.413.083		-1.303.970
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		4.485.374		-1.386.287
Ontvangen interest	-		-	
Betaalde interest	-18.871		-9.454	
		-18.871		-9.454
Kasstroom uit operationele activiteiten		4.466.504		-1.395.742
Investerings materiële vaste activa	-821.506		-176.044	
Mutatie financiële vaste activa	-270		452	
Desinvesteringen materiële vaste activa	-		3.829	
		-821.776		-171.763
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Mutatie onverdeeld resultaat vorig jaar		-		38
Opname hypothecaire lening		1.080.000		
Aflossing langlopende schulden		-78.732		-63.160
Netto kasstroom		4.645.996		-1.630.627
Verloop mutatie geldmiddelen				
Stand begin boekjaar		2.570.317		4.451.123
Toename / afname geldmiddelen		4.645.996		-1.630.627
Stand per eind boekjaar		7.216.313		2.820.496

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de geconsolideerde jaarrekening

INFORMATIE OVER DE RECHTSPERSOON

Vestigingsadres en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Trimbos-Instituut is feitelijk en statutair gevestigd op de Costakade 45, 3521 VS te Utrecht en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 805514806.

ALGEMENE TOELICHTING

Belangrijkste activiteiten van rechtspersoon

Stichting Trimbos-Instituut en haar groepsmaatschappijen hebben gezamenlijk als doel:

- a) het op onafhankelijke, wetenschappelijke, praktijkgerichte en levensbeschouwelijke pluriforme geestelijke volksgezondheid, geestelijke gezondheidszorg, verslaving en verslavingszorg, alsmede ten aanzien van het gebruik van alcohol, drugs en overige psychotrope stoffen;
- b) het op de sub a. bedoelde wijze verlenen van diensten ter bevordering van preventie en hulpverlening alsmede het beleidsmatig en maatschappelijk handelen op de sub a. genoemde aandachtsgebieden;
- c) en voorts al hetgeen dat met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

De stichting tracht haar doelen te bereiken door onder meer:

- a. het produceren van kennis, het verzamelen en bewerken van bestaande gegevens en het verspreiden en overdragen van kennis;
- b. het stimuleren van meningsvorming en bezinning; en
- c. het geven van adviezen.

De stichting zal de hiervoor vermelde werkzaamheden onder meer verrichten ten behoeve van:

- a. instellingen, cliënten, werknemers en zorgverzekeraars in de (geestelijke) gezondheidszorg en de verslavingszorg;
- b. het openbaar bestuur in Nederland en de daaraan gerelateerde uitvoerende instanties;
- c. instituten in binnen en buitenland;
- d. het algemeen publiek;
- e. de media.

Informatieverschaffing over groepsverhoudingen

Stichting Trimbos-Instituut staat aan het hoofd van de groep en heeft een ANBI status. Per 30 augustus 2016 is Trimbos Mobile Virtual Reality Solutions B.V. te Utrecht opgericht. Er wordt gebruik gemaakt van de vrijstelling conform artikel 2:407 lid 1 onder 1 BW.

Daarnaast is er als gevolg van de aanwezigheid van gemeenschappelijke leiding een consolidatieplicht voor wat betreft de financiële gegevens van Stichting voor Systeemveranderingen in Geestelijke Gezondheidszorg en Private Institute Trimbos Moldova. Voor Stichting voor Systeemveranderingen in Geestelijke Gezondheidszorg wordt gebruik gemaakt van de vrijstelling conform artikel 2:407 lid 1 onder 1 BW. De gegevens van Private Institute Trimbos Moldova zijn in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen.

Informatieverschaffing over schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Stichting Trimbos-Instituut zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in

artikel 362 lid 1, Boek 2 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

De consolidatiegrondslagen

Waarderingsgrondslagen van in de consolidatie opgenomen stichtingen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor Stichting Trimbos-Instituut.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR VERSLAGGEVING

De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van het Ministerie van VWS en de stellige uitspraken van de richtlijnen voor de jaarverslaggeving die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving, specifiek RJ 640 Organisaties-zonder-winststreven. De jaarrekening is opgesteld in Euro's. Activa en passiva worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs tenzij een andere waarderingsgrondslag is vermeld.

Informatieverschaffing over afwijkingen in bedragen van het voorgaande boekjaar als gevolg van een herziening.

Waar dit het inzicht verbeterd, zijn de vergelijkende cijfers aangepast.

Omrekening van in vreemde valuta luidende bedragen:

Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend in de functionele valuta tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de bestemmingsreserve. Kosten en opbrengsten worden omgerekend in de functionele valuta tegen de gemiddelde koers. De jaarrekening is opgesteld in euro's; dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van Stichting Trimbos-Instituut.

Operationele lease

De Stichting heeft leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbinden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

GRONDSLAGEN

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op het terrein wordt niet afgeschreven.

Voor diverse categorieën vaste activa worden onderstaande afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Categorie	Termijn in jaren	% per jaar
Grond	Geen	0,00%
Gebouwen	50	2,00%
Liftinstallatie	20	5,00%
Inrichting gebouwen en terreinen	10	10,00%
Inventaris	5	20,00%
Kantine inventaris	5	20,00%
Hardware	4	25,00%
Software	3	33,33%

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode (nettovermogenswaarde). Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordelingen van de vorderingen.

Onderhanden projecten

Ten aanzien van de projecten wordt onderscheid gemaakt tussen afgeronde projecten, lopende projecten met een debetsaldo en lopende projecten met een creditsaldo. De afgeronde projecten worden als 'nog te ontvangen subsidiebedragen op afgeronde projecten' gepresenteerd. De lopende projecten met een debetsaldo worden als 'nog te ontvangen subsidiebedragen' gepresenteerd en lopende projecten met een creditsaldo worden als 'nog te besteden toegekende subsidiebedragen' gepresenteerd.

Trimbos voert een aparte boekhouding per project om economische en niet economische activiteiten mede in het kader van ZonMW subsidie te kunnen scheiden.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Pensioenvoorzieningen worden gewaardeerd op basis van actuariële grondslagen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Voorziening in verband met reorganisaties

De reorganisatievoorziening heeft betrekking op kosten in verband met de reorganisatie van activiteiten en wordt gevormd indien voor de stichting een feitelijke of juridische verplichting is ontstaan.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Subsidiebatens

Investeringsubsidies in verband met de aanschaf van vaste activa worden gepassiveerd onder de overlopende passiva. Deze subsidies worden tijdsevenredig over de geschatte economische levensduur van deze activa ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht. Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen.

Lasten

Onder de post kosten uitbesteed werk en andere externe kosten zijn de projectkosten opgenomen gemaakt door Private Institute Trimbos Moldova. Private Institute Trimbos Moldova is opgericht en behoeve van de uitvoering van het project Support the Reform of Mental Health Services in Moldova. Alle kosten die Stichting Trimbos Moldova maakt zijn derhalve aan te merken als projectkosten. Om die reden zijn alle kosten van Stichting Trimbos Moldova onder kosten uitbesteed werk en andere externe kosten verantwoord.

Pensioenlasten

De door het Trimbos-Instituut voor haar werknemers afgesloten pensioenregeling betreft een zogenaamde "toegezegd pensioenregeling". Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen welke afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren. De regeling is ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds PFZW. Trimbos-Instituut betaalt premies op verplichte, vrijwillige of contractuele basis aan PFZW. Deze premies worden verantwoord als last zodra ze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terug storting leidt of tot een verandering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen. Het Trimbos instituut heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in geval van een tekort bij PFZW, anders dan het effect van hogere toekomstige premies.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Ultimo 2019 bedroeg de dekkingsgraad 99,2%. Ultimo februari 2020 is de dekkingsgraad gedaald naar 90,4%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 124,4%. PFZW heeft in maart 2019 een herstelplan opgesteld voor De Nederlandsche Bank. Dit herstelplan gaat uit van een toereikend herstel van de dekkingsgraad ultimo 2027.

Het herstel van de dekkingsgraad wordt gerealiseerd door:

- een verhoging van de premie met een premieopslag van 2%-punt gedurende de herstelperiode. Deze opslag is bedoeld om de dekkingsgraad sneller te laten herstellen en op termijn terug te keren naar een financiële positie waarin het weer mogelijk is om de pensioenen te verhogen (indexeren).

- het niet volledig verhogen van de pensioenen gedurende de uitvoering van het herstelplan. Volgens de wettelijke eisen kan (geleidelijk) verhogen pas vanaf een dekkingsgraad van 110%. Bij een dekkingsgraad van ongeveer 130% kan PFZW volledig indexeren. Het indexeren van de pensioenen heeft echter wel tot gevolg dat het herstel langzamer gaat. Als PFZW niet tijdig uit herstel komt, dan kan het nog het indexatiebeleid aanpassen (door bijvoorbeeld later te indexeren).

PFZW voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten. Trimbos-Instituut heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Trimbos-Instituut heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta's worden omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen inzake geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangen en betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Toelichting op de geconsolideerde balans Trimbos-Instituut

VASTE ACTIVA

1. Materiële vaste activa

	Gebouwen en terreinen	Andere vaste bedrijfsmiddel en	Materiële vaste activa in uitvoering	Totaal
	EUR	EUR	EUR	EUR
Stand per 1 januari 2019:				
Aanschaffingswaarde	4.967.298	5.694.221	-	10.661.519
Cumulatieve afschrijvingen	-3.565.252	-5.351.922	-	-8.887.175
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Boekwaarde per 1 januari 2019	1.402.046	372.299	-	1.774.344
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Mutaties in de boekwaarde:				
Investeringen	-	475.458	346.048	821.506
Afschrijvingen	-91.831	-149.883	-	-241.714
Desinvesteringen aanschaffingswaarde	-	-	-	-
Desinvesteringen cumulatieve afschrijvingen	-	-	-	-
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Saldo mutaties	-91.831	325.575	346.048	579.792
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december 2019:				
Aanschaffingswaarde	4.967.298	6.169.679	346.048	11.483.024
Cumulatieve afschrijvingen	-3.657.083	-5.471.805	-	-9.128.889
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Boekwaarde per 31 december 2019	1.310.215	697.873	346.048	2.354.136
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

De WOZ waarde per 1 januari 2019 van het gebouw, gelegen aan Da Costakade 45, te Utrecht bedroeg EUR 5.432.000.

2. Financiële vaste activa

	2019 EUR	2018 EUR
Hoofdbedrag	1	1
Boekwaarde per 1 januari 2019	1	1
Mutaties		
Resultaat	270	-35.356
Afboeking op vordering	-270	35.356
Saldo mutaties	0	0
Hoofdbedrag	1	1
Stand per 31 december 2019	1	1
Boekwaarde per 31 december 2019	1	1

Per 31 augustus 2016 is Trimbos Mobile Virtual Reality Solutions B.V. opgericht met een geplaatst kapitaal van € 1. Het betreft een 100% dochter van Stichting Trimbos-instituut.

De nettovermogenswaarde van de onderneming bedraagt € 34.647 negatief.

VLOTTENDE ACTIVA

3. Handelsdebiteuren

	31-12-2019 EUR	31-12-2018 EUR
Handelsdebiteuren	381.798	675.049
Voorziening dubieuze debiteuren	-10.472	-13.809
	371.326	661.241

4. Vordering op gelieerde partijen

	31-12-2019 EUR	31-12-2018 EUR
Vordering op Trimbos Mobile Virtual Reality Solutions B.V.	-	-
	-	-

Er is een stichting opgericht in Moldavië voor subsidie-activiteiten. Stichting Trimbos-instituut is penvoerder van een ontvangen projectsubsidie van subsidieverstrekker SDC en via deze rekeningcourant verhouding worden financiële middelen gestort naar Moldavië en vindt afrekening van bestede kosten plaats. Over de rekening-courantverhouding wordt geen rente berekend.

5. Overige vorderingen en overlopende activa

	31-12-2019 EUR	31-12-2018 EUR
Belastingen en premies sociale verzekeringen	15.308	2.799
Overige vorderingen	6.012.347	2.248.382
	6.027.655	2.251.181
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Pensioenen	15.308	2.799
Overige vorderingen		
Overige vorderingen	27.550	137.264
Nog te ontvangen subsidiebijdragen op afgesloten projecten	353.716	261.615
Vooruitbetaalde bedragen	197.501	141.105
Nog te ontvangen subsidiebijdragen	5.408.355	1.708.394
Overlopende activa	25.224	4
	6.012.347	2.248.382

6. Liquide middelen

	31-12-2019 EUR	31-12-2018 EUR
ING Bank N.V.	6.965.978	2.491.902
Diverse banken	250.335	78.415
	7.216.313	2.570.317

PASSIVA

7. Groepsvermogen

Het eigen vermogen wordt in de toelichting bij de enkelvoudige balans nader toegelicht.

VOORZIENINGEN

8. Overige voorzieningen

	31-12-2019	31-12-2018
	EUR	EUR
8. Overige voorzieningen		
Voorziening groot onderhoud	131.000	-
	<hr/>	<hr/>
Voorziening groot onderhoud		
Stand per 1 januari	-	-
Voorziening naar kortlopende schulden	-	-
	<hr/>	<hr/>
	-	-
Kosten groot onderhoud ten laste van voorziening	-	-
Dotatie aan voorziening	131.000	-
Vrijval ten gunste van resultaat	-	-
	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december	131.000	-
	<hr/>	<hr/>

De voorziening groot onderhoud wordt gevormd voor de renovatie die verwacht wordt in 2028. Hieraan ligt een plan voor groot onderhoud ten grondslag gebaseerd op de renovatie van 2019/2020, deze is geïndexeerd voor toekomstige prijsstijgingen. De componentenmethode wordt gebruikt voor de investeringen in onderhoud conform het meerjaren onderhoudsplan (MJOP).

9. Langlopende schulden

	31-12-2019	31-12-2018
	EUR	EUR
9. Langlopende schulden		
Egalisatierekening doelsubsidie	80.563	129.295
Hypotheek	1.050.000	-
	<hr/>	<hr/>
	1.130.563	129.295
	<hr/>	<hr/>
	2019	2018
	EUR	EUR
Egalisatierekening doelsubsidie		
Stand per 1 januari		
Hoofdsom	2.038.470	2.038.470
Cumulatieve mutaties	-1.909.175	-1.846.015
	<hr/>	<hr/>
Saldo per 1 januari	129.295	192.455
Mutaties		
Vrijval boekjaar	-48.732	-63.160
	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december		
Hoofdsom	2.038.470	2.038.470
Cumulatieve mutaties	-1.957.907	-1.909.175
	<hr/>	<hr/>
Saldo per 31 december	80.563	129.295
	<hr/>	<hr/>

Onder de egalisatierekening doelsubsidies worden de voor aanschaf van pand inclusief verbouwing verkregen subsidies van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport verantwoord. De ontvangen subsidies van VWS zijn vastgelegd in de navolgende brieven:

de data: kenmerk

04-09-84 DGVGZ/AGZ/Subs 32855

16-09-86 DGVGZ/AGZ/Subs 63845

16-10-86 DGVGZ/AGZ/Subs 66677

26-10-87 DGVGZ/AGZ/GGZ 305905

13-11-89 DGVGZ/AGZ/FEA 114534

Conform de aanwijzingen van het Ministerie van VWS worden de subsidies ten gunste van het resultaat gebracht naar rato van de afschrijvingsperiode van de betreffende objecten.

	31-12-2019	31-12-2018
	EUR	EUR
Hypotheek		
Stand per 1 januari		
Hoofdsom	-	-
Cumulatieve mutaties	-	-
	<hr/>	<hr/>
Saldo per 1 januari	-	-
Opname boekjaar	1.080.000	-
Aflossing boekjaar	-30.000	-
Vrijval boekjaar	-	-
	<hr/>	<hr/>
	1.050.000	-
	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december		
Hoofdsom	1.200.000	-
Cumulatieve mutaties	-150.000	-
	<hr/>	<hr/>
Saldo per 31 december	1.050.000	-

Voor het verkrijgen van de hypotheek zijn een aantal zekerheden gevestigd door Stichting Trimbos-instituut, Netherlands institute of Mental Health and Addiction:

- Een hypotheek van EUR 1.200.000,00 op kantoorpand, 1^e in rang, gelegen aan Da Costakade 45 te Utrecht;
- Negative pledge/ pari passu en cross default verklaring;
- Verpanding bedrijfsuitrusting (eerste pandrecht);
- Stamverpanding boekvorderingen (eerste pandrecht):

Tevens is bepaald dat gedurende de looptijd van de kredietfaciliteit de solvabiliteit minimaal 15% dient te bedragen. De solvabiliteit betekent de procentuele verhouding tussen het gecorrigeerd eigen vermogen en het gecorrigeerde balanstotaal. De solvabiliteit is ultimo 2019 uitgekomen om 26,6%. Daarmee wordt voldaan aan deze bepaling.

Het kortlopende deel van de schuld is EUR 120.000, deze is daarom ook verantwoord in de kortlopende schulden.

De looptijd van de hypotheek is tot 1 juli 2029.

KORTLOPENDE SCHULDEN

	31-12-2019 EUR	31-12-2018 EUR
10. Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	194.902	89.100
Loonheffing	680.156	561.726
	<hr/>	<hr/>
	875.058	650.826
	<hr/>	<hr/>

	31-12-2019 EUR	31-12-2018 EUR
11. Overige schulden en overlopende passiva		
Personeelskosten	1.492.267	1.376.026
Nog te besteden toegekende subsidiebedragen	8.678.790	2.683.814
Ontvangen subsidiebedragen ten behoeve van derden	323.431	418.457
Overige schuld	413.866	359.826
Te betalen afvloeiingsregelingen	-	-
	<hr/>	<hr/>
	10.908.355	4.837.959
	<hr/>	<hr/>

Niet in de balans opgenomen rechten, verplichtingen en regelingen **Informatieverschaffing over niet in de balans opgenomen verplichtingen**

Het maximaal op te nemen krediet in rekening-courant bedraagt per 2019 € 500.000. In het kader van de rekening-courant kredietfaciliteit met de ING bank is een positieve/negatieve hypotheekverklaring verstrekt op de grond en opstallen aan de Da Costakade 45.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake garanties

Terzake een eventuele verkoop van het onroerend goed aan de Da Costakade geldt een bijzondere conditie. Ter medefinanciering van het nieuwe pand, is door het Ministerie van VWS een eenmalige subsidie verstrekt.

Naast deze verplichtingen zijn er per 31-12-2019 contracten afgesloten met een totale waarde van € 3.086.764 waarvan € 2.292.005 gerelateerd aan onderhanden projecten en € 407.788 gerelateerd aan de lopende renovatie.

Informatieverschaffing over niet in de balans opgenomen activa

Uit hoofde van de huur van koffieapparaten en een leaseauto bestaat er voor 2020 en verder een verplichting ter grootte van € 74.584.

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten Trimbos-Instituut

	2019 EUR	2019 EUR Begroting	2018 EUR
12 Baten			
(Project)subsidie ministerie VWS	13.561.489	8.118.000	10.134.827
Projectsubsidies derden	6.203.452	10.859.000	7.391.442
Overige bedrijfsopbrengsten	636.004	370.899	831.880
	20.400.945	19.347.899	18.358.150
 13 (project)subsidie ministerie VWS			
Rijksbijdrage	9.589.421	8.118.000	8.215.400
Projectsubsidies	3.972.068	-	1.919.427
	13.561.489	8.118.000	10.134.827

Bovenstaande bedragen hebben betrekking op de door het Ministerie Volksgezondheid, Welzijn en Sport structureel verstrekte subsidie (Rijksbijdrage) aangevuld met additionele toegekende incidentele (project)subsidies. In de begroting van 2019 is rekening gehouden met de aanvraag die 30 september 2018 is ingediend bij het ministerie. Later in 2019 is een aanvulling op deze aanvraag ingediend waardoor de realisatie hoger uitvalt. Voor de projectsubsidies wordt in de begroting uitgegaan van de doorlopende projecten, eventuele te acquireren projecten worden begroot onder projectsubsidies derden.

In de begroting zijn de overige bedrijfsopbrengsten behoudend begroot omdat ten tijde van de begroting nog niet goed te schatten is of ze gaan vallen onder projectsubsidies derden of onder deze categorie.

In de vergelijking met 2018 is een verschil zichtbaar omdat in 2019 de instellingssubsidie hoger is door uitbesteed veldwerk in het kader van het Nemesis-3 onderzoek. Daarnaast zijn er extra projectsubsidies door toegekend in het kader van de preventie akkoorden rondom Tabak en Alcohol. Doorstortingen op projecten waarvan Trimbos penvoerder is, en niet meer via de projecten worden doorgestort maar via een tussenrekening.

14 Projectsubsidies derden

Deze bedragen hebben betrekking op de door derden (niet zijnde het Ministerie Volksgezondheid, Welzijn en Sport) verstrekte subsidies. Deze subsidies en opdrachten hebben een incidenteel karakter.

	2019 EUR	2019 EUR Begroting	2018 EUR
15 Overige bedrijfsopbrengsten			
Opbrengsten scholing/cursussen	60.827	-	100.235
Detacheringen	30.588	25.000	127.738
Exploitatie gebouw	158.942	132.000	148.224
Verkopen publicaties	385.648	213.899	455.684
	636.004	370.899	831.880

De overige opbrengsten zijn hoger dan begroot. Dit heeft onder ander te maken met hogere opbrengsten die voornamelijk worden gerealiseerd via de webwinkel. Het betreft onder andere de verkoop van cursussen, deelnames aan symposia en publicaties. Dit wordt separaat begroot maar is lastig te schatten omdat het soms valt onder projectsubsidies derden en soms onder overige opbrengsten. Dit is ook het geval bij de opbrengsten scholing/cursussen.

	2019 EUR	2019 EUR Begroting	2018 EUR
16 Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten			
Kosten uitbesteed werk	5.736.344	4.915.000	5.583.444
Kosten uitbesteed werk			
Directe projectkosten	5.461.350	4.539.000	5.156.777
Ingehuurde externen	274.994	376.000	426.667
	5.736.344	4.915.000	5.583.444

Directe projectkosten

Hieronder zijn de direct aan de uitvoering van projecten gerelateerde kosten verantwoord. In de begroting wordt een schatting gemaakt, deels zijn ze hoger door de productiekosten in de instellingssubsidie. Daarnaast was de impact van het preventie akkoord niet meegenomen in de begroting omdat bij het vaststellen van de begroting dit nog zeer onduidelijk was. Op deze projecten zijn ook directe projectkosten geboekt in 2019.

Ingehuurde externen

Hierin zijn begrepen de niet projectgerelateerde kosten van tijdelijk door het Trimbos-instituut ingehuurde arbeidskrachten en adviseurs. In 2019 was begroot dat er kosten zouden moeten gemaakt voor de ICT transitie, deze is uitgesteld naar 2020. Dit verklaart grotendeels het verschil.

	2019 EUR	2019 EUR Begroting	2018 EUR
Personeelskosten			
17 Lonen en salarissen			
Brutolonen en -salarissen	9.656.344	9.797.982	9.101.771
Overige personeelskosten	351.153	488.550	366.975
	10.007.497	10.286.532	9.468.746
Overige personeelskosten			
Overige personeelskosten	351.153	488.550	367.939
Vrijval voorziening reorganisatiekosten	-	-	-963
	351.153	488.550	366.975

Gemiddeld aantal werknemers

Bij de Stichting waren in 2019 gemiddeld 166,6 werknemers werkzaam, op basis van een volledig dienstverband (2018: 159,4)

WNT-verantwoording 2019 Trimbos-Instituut

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Trimbos-Instituut van toepassing zijnde regelgeving: het algemeen WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2019 voor Trimbos-Instituut is € 194.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

Leidinggevende topfunctionarissen (gegevens 2019)

Naam	Functie	Beloning	Voorziening	Totaal	Individueel
Drs. H.J. van der Hoek	Voorzitter RvB	182.321	11.679	194.000	194.000
Prof. Dr. A.A. van Elburg	Lid RvB	127.643	8.157	135.800	135.800

De heer van der Hoek, voorzitter van de Raad van Bestuur, is per oktober 2018 in vaste dienst getreden, en heeft een fulltime dienstverband (1,0 fte).

Mevrouw van Elburg, lid van Raad van Bestuur, is per oktober 2018 in vaste dienst getreden en heeft een part-time dienstverband (0,7 fte).

Leidinggevende topfunctionarissen (gegevens 2018)

Naam	Functie	Beloning	Voorziening	Totaal	Individueel
Drs. H.J. van der Hoek	Voorzitter RvB	43.535	2.879	46.414	47.638
Prof. Dr. A.A. van Elburg	Lid RvB	30.474	2.010	32.484	33.347
Prof. R.C.M.E. Engels	Voorzitter RvB	85.708	3.834	89.542	62.137
Mr. M.C.J. Allaer MIF	Lid RvB	70.587	4.703	75.290	77.326
Mr. M.C.J. Allaer MIF	Lid RvB	55.250	-	55.250	66.667
Drs. R. Jonkers	Voorzitter RvB	85.911	-	85.911	127.496

De Voorzitter van de Raad van Bestuur, de heer Engels, had gedurende het boekjaar 2018 een fulltime dienstverband (1,0 fte) en was van 1 januari tot en met 30 april 2018 in vaste dienst. Het maximum aan bezoldiging wordt overschreden. Door toepassing van het WNT overgangsrecht is deze overschrijding echter toegestaan. De overige bestuurders voldoen aan het WNT bezoldigingsmaximum.

Mevrouw Allaer, lid van de Raad van Bestuur, had gedurende 2018 een part-time dienstverband (0,89 fte) en was van 1 januari tot en met 31 oktober 2018 in dienst. Vanaf 18 juni 2018 tot en met 31 oktober 2018 van haar werkzaamheden vrijgesteld. Haar beëindigingsvergoeding bedroeg € 55.250. Het individueel toepasselijk maximum bedraagt € 66.667.

De heer Jonkers, interim-voorzitter van de Raad van Bestuur, had gedurende het boekjaar een part-time dienstverband (0,89 fte), en was van 1 april 2018 tot en met 4 oktober 2018 in dienst.

De heer van der Hoek, voorzitter van de Raad van Bestuur, is per oktober 2018 in vaste dienst getreden, en heeft een fulltime dienstverband (1,0 fte).

Mevrouw van Elburg, lid van Raad van Bestuur, is per oktober 2018 in vaste dienst getreden en heeft een part-time dienstverband (0,7 fte).

Toezichthoudende topfunctionarissen (gegevens 2019)

Naam RvT	Functie	Beloning	Belastbare onkostenvergoeding	Totaal bezoldiging	Individueel WNT maximum
Dhr. Ir. J.I.M. de Goeij	Voorzitter RvT	1.516	-	1.516	8.292
Dhr. M. Dullaert MBA	Voorzitter RvT	2.621	-	2.621	13.872
Dhr. Drs. W. Vlasblom	Lid RvT	5.210	-	5.210	19.400
Mw. Drs. F.H. Dings MBA	Lid RvT	5.097	-	5.097	19.400
Mr. Dr. C.M.H.A. Deckers MBA	Lid RvT	2.806	-	2.806	19.400
Mw. Drs. H.L.H.M. Darley MHSA	Lid RvT	1.250	-	1.250	9.620
Dhr. Prof. Dr. H.F.L. Garretsen	Lid RvT	5.000	-	5.000	19.400

Het toepasselijk WNT-maximum voor voorzitters en leden van interne toezichthoudende organen bedraagt € 29.100 respectievelijk € 19.400. De jaarlijkse vergoeding voor de voorzitter RvT bedraagt € 7.500, voor de vice-voorzitter € 6.250 en voor een lid € 5.000. Het WNT bezoldigingsmaximum wordt niet overschreden.

Mevrouw Drs. H.L.H.M. Darley heeft per 30-06-2019 haar functie neergelegd. De heer Ir. J. de Goeij is met ingang van 15-04-2019 afgetreden als voorzitter van de Raad van Toezicht. De heer M. Dullaert is met ingang van 15-04-2019 aangetreden als voorzitter van de Raad van Toezicht.

Toezichthoudende topfunctionarissen (gegevens 2018)

Naam RvT	Functie	Beloning	Belastbare	Totaal	Individueel
Dhr. Ir. J.I.M. de Goeij	Voorzitter RvT	3.000	1.722	4.722	28.350
Dhr. Drs. W. Vlasblom	Lid RvT	2.500	441	2.941	18.900
Dhr. Drs. B.J.A.M. Welten	Lid RvT	2.500	-	2.500	18.900
Mw. Drs. F.H. Dings MBA	Lid RvT	2.500	-	2.500	18.900
Mr. Dr. C.M.H.A. Deckers MBA	Lid RvT	2.500	250	2.750	18.900
Mw. Drs. H.L.H.M. Darley MHSA	Lid RvT	2.500	-	2.500	18.900
Dhr. Prof. Dr. H.F.L. Garretsen	Lid RvT	2.500	-	2.500	18.900

	2019 EUR	2019 EUR Begroting	2018 EUR
18 Sociale lasten en pensioenlasten			
Sociale lasten	1.562.152	2.629.360	1.391.487
Pensioenlasten	863.287	-	812.582
	<u>2.425.439</u>	<u>2.629.360</u>	<u>2.204.069</u>

	2019 EUR	2019 EUR Begroting	2018 EUR
19 Afschrijvingen materiële vaste activa			
Bedrijfsgebouwen – en terreinen	91.831	92.045	119.695
Andere vaste bedrijfsmiddelen	149.883	242.431	228.648
	<u>241.714</u>	<u>334.476</u>	<u>348.343</u>

Toelichting begroting

De afschrijvingskosten zijn lager dan begroot doordat begrote investeringen in de huisvesting later zijn gestart en de transitie IT omgeving pas in 2020 zal leiden tot investeringen.

	2019 EUR	2019 EUR Begroting	2018 EUR
20 Overige bedrijfskosten			
Huisvestingskosten	478.622	259.136	300.190
Catering	64.831	79.000	76.686
Automatiseringskosten	329.074	389.500	310.416
Kantoorkosten	84.973	131.072	112.666
Algemene kosten	332.343	308.823	384.158
	<u>1.289.842</u>	<u>1.167.531</u>	<u>1.184.117</u>

Toelichting begroting

De overige bedrijfskosten zijn in totaal gelijk aan begroot behalve de dotatie voorziening groot onderhoud. Deze was namelijk niet begroot in 2019. De kosten wijken op onderdelen beperkt af maar niet noemenswaardig.

	2019 EUR	2019 EUR Begroting	2018 EUR
Huisvestingskosten			
Mutatie voorziening groot onderhoud	131.000	-	-
Huisvestingskosten	347.622	259.136	300.190
	<u>478.622</u>	<u>259.136</u>	<u>300.190</u>
Algemene kosten			
Overige algemene kosten	332.343	308.823	384.158
	<u>332.343</u>	<u>308.823</u>	<u>384.158</u>

	2019 EUR	2019 EUR Begroting	2018 EUR
21 Financiële baten en lasten			
Koersresultaat	-	-15.000	-2.303
Rentelasten en soortgelijke kosten	-18.871	-	-9.454
	<u>-18.871</u>	<u>-15.000</u>	<u>-11.756</u>

Toelichting begroting

In 2019 is geen beroep gedaan op de kredietfaciliteit ten behoeve van de liquiditeit. De rente vergoeding blijft laag en door de fluctuerende liquiditeit is het niet mogelijk dit rendabeler te beleggen. Daarnaast is er sprake van negatieve rente op de CHF rekening.

	2019 EUR	2019 EUR Begroting	2018 EUR
22 Resultaat deelnemingen			
Resultaat Trimbos Mobile Virtual Reality Solutions	270	-	-35.356
	<u>270</u>	<u>-</u>	<u>-35.356</u>

ENKELVOUDIGE JAARREKENING

Enkelvoudige balans Trimbos-Instituut 31 december 2019

		31-12-2019		31-12-2018	
		EUR	EUR	EUR	EUR
Vaste activa					
Materiële vaste activa					
	23				
Gebouwen en terreinen		1.310.214		1.402.045	
Andere bedrijfsmiddelen		697.736		372.455	
Vooruitbetaald op materiële vast activa		346.048		-	
			2.353.997		1.774.300
Financiële vaste activa					
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	24		1		1
Vlottende activa					
Vorderingen					
Handelsdebiteuren	25	371.326		661.241	
Vorderingen op gelieerde partijen	26	-		-	
Overige vorderingen en overlopende activa	27	6.001.031		2.551.177	
			6.372.357		2.912.418
Liquide middelen	28		6.965.978		2.491.902
			15.692.334		7.178.620
Stichtingsvermogen					
Bestemmingsreserve	29	86.403		84.009	
Onverdeeld resultaat		681.508		-477.683	
Bestemmingsfonds		243.669		320.026	
Overige reserves		524.669		928.389	
			1.536.249		854.741
Voorzieningen					
Overige voorzieningen	30	34.647		35.717	
Voorziening groot onderhoud		131.000		-	
			165.647		35.717
Langlopende schulden					
Egalisatierekening doelsubsidies	31	80.563		129.295	
Hypothecaire lening		1.050.000		-	
			1.130.563		129.295
Kortlopende schulden					
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		1.353.554		748.544	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	32	875.058		650.826	
Overige schulden en overlopende passiva	33	10.631.263		4.759.497	
			12.859.875		6.158.867
			15.692.334		7.178.620

Enkelvoudige staat van baten en lasten Trimbos-Instituut over 2019

		2019	2019	2018
		EUR	Begroting	EUR
			EUR	
Baten				
(project)subsidies ministerie VWS		13.561.489	8.118.000	10.134.827
Projectsubsidies derden		5.920.726	10.859.000	6.737.236
Overige bedrijfsopbrengsten		636.004	370.899	831.880
		20.118.220	19.347.899	17.703.943
Lasten				
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	34	5.453.709	4.915.000	4.983.207
Lonen en salarissen	35	10.007.497	10.286.532	9.462.872
Sociale lasten en pensioenlasten	36	2.425.439	2.629.360	2.204.069
Afschrijvingen materiële vaste activa	37	241.624	334.476	294.375
Overige bedrijfskosten	38	1.289.842	1.167.531	1.189.991
		19.418.111	19.332.899	18.134.514
Bedrijfsresultaat				
Financiële baten en lasten	39	700.108	15.000	-430.570
		-18.871	-15.000	-11.756
Resultaat uit bedrijfsuitoefening				
Resultaat deelnemingen		681.238	-	-442.327
		270	-	-35.356
Netto resultaat				
		681.508	-	-477.683

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de enkelvoudige jaarrekening

INFORMATIE OVER DE RECHTSPERSOON

Vestigingsadres en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Trimbos-Instituut is feitelijk en statutair gevestigd op de Costakade 45, 3521 VS te Utrecht en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 805514806.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR VERSLAGGEVING

De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

Voor de gehanteerde grondslagen kan de vennootschappelijke jaarrekening wordt verwezen naar de grondslagen van de geconsolideerde jaarrekening. Posten die geconsolideerd en enkelvoudig aan elkaar gelijk zijn, worden in de toelichting op de geconsolideerde balans en verlies- en winstrekening nader toegelicht. Voor zover nodig wordt hier naar deze toelichting verwezen.

Informatieverschaffing over afwijkingen in bedragen van het voorgaande boekjaar als gevolg van een herziening

Waar dit inzicht verbeterd, zijn de vergelijkende cijfers aangepast.

Toelichting op de enkelvoudige balans Trimbos-Instituut

23 Materiële vaste activa

	Gebouwen en terreinen	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Materiële vaste activa in uitvoering	Totaal
	EUR	EUR	EUR	EUR
Stand per 1 januari 2019:				
Aanschaffingswaarde	4.967.298	5.569.542	-	10.536.840
Cumulatieve afschrijvingen	-3.565.253	-5.197.287	-	-8.762.540
Boekwaarde per 1 januari 2019	1.402.045	372.255	-	1.774.300
Mutaties in de boekwaarde:				
Investerings	-	475.274	346.048	821.322
Afschrijvingen	-91.831	-149.793	-	-241.624
Desinvesteringen aanschaffingswaarde	-	-	-	-
Desinvesteringen cumulatieve afschrijvingen	-	-	-	-
Saldo mutaties	-91.831	325.481	346.048	579.698
Stand per 31 december 2019:				
Aanschaffingswaarde	4.967.298	6.044.816	346.048	11.358.162
Cumulatieve afschrijvingen	-3.657.084	-5.347.080	-	-9.004.164
Boekwaarde per 31 december 2019	1.310.214	697.736	-346.048	2.353.997

De WOZ waarde per 1 januari 2019 van het gebouw, gelegen aan Da Costakade 45, te Utrecht bedroeg EUR 5.432.000.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	31-12-2019 EUR	31-12-2018 EUR
24 Deelnemingen in groepsmaatschappijen		
Trimbos Mobile Virtual Reality B.V.	1	1
Boekwaarde per 1 januari 2019	1	1
Trimbos Mobile Virtual Reality B.V.		
Boekwaarde per 1 januari	1	1
Investerings	-	-
Aandeel in resultaat	270	-35.356
Afboeking op vordering	-270	35.356
Boekwaarde per 31 december 2019	1	1

Per 31 augustus 2016 is Trimbos Mobile Virtual Reality Solutions B.V. opgericht met een geplaatst kapitaal van € 1. Het betreft een 100% dochter van Stichting Trimbos-instituut. De nettovermogenswaarde van de onderneming bedraagt € 34.647 negatief en daarvoor is een voorziening getroffen.

VLOTTENDE ACTIVA

	31-12-2019	31-12-2018
	EUR	EUR
25. Handelsdebiteuren		
Handelsdebiteuren	381.798	675.049
Voorziening dubieuze debiteuren	-10.472	-13.809
	<hr/>	<hr/>
	371.326	661.241
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

	31-12-2019	31-12-2018
	EUR	EUR
26 Vorderingen op gelieerde partijen		
Vordering op Private Institute Trimbos Moldova	-	-
Vordering op Trimbos Mobile Virtual Reality Solutions B.V.	-	-
	<hr/>	<hr/>
	-	-
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Er is een stichting opgericht in Moldavië voor subsidie-activiteiten. Stichting Trimbos-instituut is penvoerder van een ontvangen projectsubsidie van subsidieverstrekker SDC en via deze rekeningcourant verhouding worden financiële middelen gestort naar Moldavië en vindt afrekening van bestede kosten plaats. Over de rekening-courantverhouding wordt geen rente berekend. In 2018 is deel één van dit project afgerond en is een vervolgproject gestart.

	31-12-2019	31-12-2018
	EUR	EUR
27 Overige vorderingen en overlopende activa		
Belastingen en premies sociale verzekeringen	15.308	2.799
Overige vorderingen	5.985.723	2.248.378
	<hr/>	<hr/>
	6.001.031	2.251.177
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Pensioenen	15.308	2.799
Overige vorderingen		
Overige vorderingen	27.550	137.264
Nog te ontvangen subsidiebijdragen op afgesloten projecten	353.716	261.615
Vooruitbetaalde bedragen	196.101	141.105
Nog te ontvangen subsidiebijdragen	5.408.355	1.708.394
	<hr/>	<hr/>
	5.985.723	2.248.378
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

	31-12-2019	31-12-2018
	EUR	EUR
28 Liquide middelen		
ING Bank N.V.	6.965.978	2.491.902
	<hr/>	<hr/>

29 Stichtingsvermogen	Bestemmings- reserve EUR	Bestemmings- fonds EUR	Overige reserves EUR	Totaal EUR
Stand per 1 januari 2019	86.403	243.669	524.669	854.741
Mutaties uit resultaatsverdeling	16.187	-7.217	672.538	681.508
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december 2019	102.590	236.452	1.197.207	1.536.249
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

Bestemmingsreseve

De bestemmingsreserve koersverschillen wordt aangehouden om koersresultaten met betrekking tot het Moldavië-project te verrekenen, totdat de looptijd van het project is verstreken. De koersresultaten worden jaarlijks gerealiseerd op het banksaldo in Zwitserse Franken (CHF) dat op last van de subsidiegever wordt aangehouden.

Bestemmingsfonds

Het bestemmingsfonds fungeert als een egalisatierekening met VWS. De egalisatiereserve VWS betreft een reservering waarin de bestedingsverschillen van de instellingssubsidie worden verrekend. De egalisatiereserve is niet vrij besteedbaar voor het Trimbos-instituut. VWS kan bij het toekennen van (project)subsidie specifiek de voorwaarde stellen dat een gedeelte van het aangevraagde budget moet worden gefinancierd door onttrekking aan deze risicoreserve. Conform artikel 8.7. van de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS bedraagt de egalisatiereserve ten minste EUR 0 en ten hoogste 10% van het bij het besluit tot verlening bepaalde bedrag van de instellingssubsidie. De mutatie in de egalisatiereserve wordt gevormd door de toevoeging of de onttrekking bij een positief of negatief eindresultaat van de instellingssubsidie over het betreffende boekjaar.

VOORZIENINGEN

	31-12-2019 EUR	31-12-2018 EUR
30 Overige voorzieningen		
Voorziening deelneming	34.647	35.717
Voorziening groot onderhoud	131.000	-
	<hr/>	<hr/>
	165.647	35.717
	<hr/>	<hr/>
Voorziening groot onderhoud		
Stand per 1 januari	-	-
Voorziening naar kortlopende schulden	-	-
	<hr/>	<hr/>
	-	-
Kosten groot onderhoud ten laste van voorziening	-	-
Dotatie aan voorziening	131.000	-
Vrijval ten gunste van resultaat	-	-
	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december	131.000	-
	<hr/>	<hr/>

De voorziening groot onderhoud wordt gevormd voor de renovatie die verwacht wordt in 2028. Hieraan ligt een plan voor groot onderhoud ten grondslag gebaseerd op de renovatie van 2019/2020, deze is geïndexeerd voor toekomstige prijsstijgingen. De componentenmethode wordt gebruikt voor de investeringen in onderhoud conform het meerjaren onderhoudsplan (MJOP).

31 LANGLOPENDE SCHULDEN

	31-12-2019 EUR	31-12-2018 EUR
Langlopende schulden		
Egalisatierekening doelsubsidie	79.691	129.295
Hypotheek	1.050.000	-
	<u>1.129.691</u>	<u>129.295</u>

	31-12-2019 EUR	31-12-2018 EUR
Egalisatierekening doelsubsidie		
Stand per 1 januari		
Hoofdsom	2.038.470	2.038.470
Cumulatieve mutaties	-1.909.175	-1.846.015
	<u>129.295</u>	<u>192.455</u>
Saldo per 1 januari	129.295	192.455
Mutaties	-	-
Vrijval boekjaar	-48.732	-63.160
	<u>80.563</u>	<u>129.295</u>
Stand per 31 december		
Hoofdsom	2.038.470	2.038.470
Cumulatieve mutaties	-1.957.907	-1.909.175
	<u>80.563</u>	<u>129.295</u>
Saldo per 31 december	80.563	129.295

Onder de egalisatierekening doelsubsidies worden de voor aanschaf van pand inclusief verbouwing verkregen subsidies van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport verantwoord. De ontvangen subsidies van VWS zijn vastgelegd in de navolgende brieven:

de data: kenmerk

04-09-84 DGVGZ/AGZ/Subs 32855

16-09-86 DGVGZ/AGZ/Subs 63845

16-10-86 DGVGZ/AGZ/Subs 66677

26-10-87 DGVGZ/AGZ/GGZ 305905

13-11-89 DGVGZ/AGZ/FEA 114534

Conform de aanwijzingen van het Ministerie van VWS worden de subsidies ten gunste van het resultaat gebracht naar rato van de afschrijvingsperiode van de betreffende objecten.

	31-12-2019	31-12-2018
	EUR	EUR
Hypotheek		
Stand per 1 januari		
Hoofdsom	-	-
Cumulatieve mutaties	-	-
	<hr/>	<hr/>
Saldo per 1 januari	-	-
Opname boekjaar	1.080.000	-
Aflossing boekjaar	-30.000	-
Vrijval boekjaar	-	-
	<hr/>	<hr/>
	1.050.000	-
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Stand per 31 december		
Hoofdsom	1.200.000	-
Cumulatieve mutaties	-150.000	-
	<hr/>	<hr/>
Saldo per 31 december	1.050.000	-

Voor het verkrijgen van de hypotheek zijn een aantal zekerheden gevestigd door Stichting Trimbos-instituut, Netherlands institute of Mental Health and Addiction:

- Een hypotheek van EUR 1.200.000,00 op kantoorpand, 1^e in rang, gelegen aan Da Costakade 45 te Utrecht;
- Negative pledge/ pari passu en cross default verklaring;
- Verpanding bedrijfsuitrusting (eerste pandrecht);
- Stamverpanding boekvorderingen (eerste pandrecht):

Tevens is bepaald dat gedurende de looptijd van de kredietfaciliteit de solvabiliteit minimaal 15% dient te bedragen. De solvabiliteit betekent de procentuele verhouding tussen het gecorrigeerd eigen vermogen en het gecorrigeerde balanstotaal. De solvabiliteit is ultimo 2019 uitgekomen om 26,6%. Daarmee wordt voldaan aan deze bepaling.

Het kortlopende deel van de schuld is EUR 120.000.

De looptijd van de hypotheek is tot 1 juli 2029.

KORTLOPENDE SCHULDEN

	31-12-2019	31-12-2018
	EUR	EUR
32 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	194.902	89.100
Loonheffing	680.156	561.726
	<hr/>	<hr/>
	875.058	650.826
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

	31-12-2019	31-12-2018
	EUR	EUR
33 Overige schulden en overlopende passiva		
Personeelskosten	1.492.267	1.376.026
Nog te besteden toegekende subsidiebedragen	8.403.111	2.605.404
Ontvangen subsidiebedragen ten behoeve van derden	323.431	418.457
Overige schuld	412.454	359.610
Te betalen afvloeiingsregelingen	-	-
	<hr/>	<hr/>
	10.631.263	4.759.497
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Niet in de balans opgenomen rechten, verplichtingen en regelingen
Informatieverschaffing over niet in de balans opgenomen verplichtingen

Het maximaal op te nemen krediet in rekening-courant bedraagt per 2019 € 500.000. In het kader van de rekening-courant kredietfaciliteit met de ING bank is een positieve/negatieve hypotheekverklaring verstrekt op de grond en opstallen aan de Da Costakade 45.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake garanties

Terzake een eventuele verkoop van het onroerend goed aan de Da Costakade geldt een bijzondere conditie. Ter medefinanciering van het nieuwe pand, is door het Ministerie van VWS een eenmalige subsidie verstrekt.

Naast deze verplichtingen zijn er per 31-12-2019 contracten afgesloten met een totale waarde van € 3.086.764 waarvan € 2.292.005 gerelateerd aan onderhanden projecten en € 407.788 gerelateerd aan de lopende renovatie.

Informatieverschaffing over niet in de balans opgenomen activa

Uit hoofde van de huur van koffieapparaten en een leaseauto bestaat er voor 2020 en verder een verplichting ter grootte van € 74.584.

Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten Trimbos-Instituut

	2019 EUR	2019 EUR Begroting	2018 EUR
34 Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten			
Kosten uitbesteed werk	5.453.709	4.915.000	4.983.207
Kosten uitbesteed werk			
Productiekosten	5.178.715	4.539.000	4.556.539
Ingehuurde externen	274.994	376.000	426.667
	5.453.709	4.915.000	4.983.207
	2019 EUR	2019 EUR Begroting	2018 EUR
Personeelskosten			
35 Lonen en salarissen			
Brutolonen en -salarissen	9.656.344	9.797.982	9.101.771
Overige personeelskosten	351.153	488.550	366.975
	10.007.497	10.286.532	9.468.746
Overige personeelskosten			
Overige personeelskosten	351.153	488.550	367.939
Vrijval voorziening reorganisatiekosten	-	-	-963
	351.153	488.550	366.975

Gemiddeld aantal werknemers

Bij de Stichting waren in 2019 gemiddeld 166,6 werknemers werkzaam, op basis van een volledig dienstverband (2018: 159,4)

	2019 EUR	2019 EUR Begroting	2018 EUR
36 Sociale lasten en pensioenlasten			
Sociale lasten	1.562.152	2.629.360	1.391.487
Pensioenlasten	863.287	-	812.582
	2.425.439	2.629.360	2.204.069

	2019 EUR	2019 EUR Begroting	2018 EUR
37 Afschrijvingen materiële vaste activa			
Bedrijfsgebouwen – en terreinen	91.831	92.045	119.695
Andere vaste bedrijfsmiddelen	149.793	242.431	174.680
	<u>241.624</u>	<u>334.476</u>	<u>294.375</u>

	2019 EUR	2019 EUR Begroting	2018 EUR
38 Overige bedrijfskosten			
Huisvestingskosten	478.622	259.136	300.190
Catering	64.831	79.000	76.686
Automatiseringskosten	329.074	389.500	310.416
Kantoorkosten	84.973	131.072	112.666
Algemene kosten	332.343	308.823	384.158
	<u>1.289.842</u>	<u>1.167.531</u>	<u>1.184.117</u>

	2019 EUR	2019 EUR Begroting	2018 EUR
Huisvestingskosten			
Mutatie voorziening groot onderhoud	131.000	-	-
Huisvestingskosten	347.622	259.136	300.190
	<u>478.622</u>	<u>259.136</u>	<u>300.190</u>
Algemene kosten			
Overige algemene kosten	332.343	308.823	384.158
	<u>332.343</u>	<u>308.823</u>	<u>384.158</u>

	2019 EUR	2019 EUR Begroting	2018 EUR
39 Financiële baten en lasten			
Koersresultaat	-	-15.000	-2.303
Rentelasten en soortgelijke kosten	-18.871	-	-9.454
	<u>-18.871</u>	<u>-15.000</u>	<u>-11.756</u>

Utrecht, 18 mei 2020

Dhr. Drs. H.J. van der Hoek
voorzitter Raad van Bestuur

Overige gegevens

Gebeurtenissen na balansdatum

De Raad van Toezicht heeft begin 2020 na evaluatie van het vigerende besturingsmodel besloten om tijdelijk over te gaan naar een eenhoofdige Raad van Bestuur. Dit houdt in dat er voorlopig geen opvolger voor het lid Raad van Bestuur zal worden aangetrokken en dat het Trimbos-instituut tijdelijk zal doorgaan onder leiding van de huidige voorzitter van de Raad van Bestuur.

Trimbos heeft in het boekjaar 2020 te kampen met de gevolgen van de uitbraak van het coronavirus. Verwacht wordt dat de gevolgen vooral bestaan uit vertraging in de voortgang van projecten en mogelijke een lagere acquisitie waardoor de omzet lager kan uitvallen dan begroot. Anderzijds biedt deze crisis weer nieuwe mogelijkheden voor onderzoek en dan specifiek met betrekking tot de gevolgen van deze crisis op de mentale gezondheid. Trimbos streeft er naar om de financiële gevolgen te beperken door interne maatregelen, aangevuld met eventuele ondersteunende maatregelen van ministerie van VWS mocht dit mogelijk blijken. Trimbos kan op dit moment namelijk geen beroep doen op de algemene faciliteiten vanuit de Rijksoverheid.

Over de inzet en concrete invulling van de eventuele ondersteunende maatregelen vanuit het ministerie van VWS bestaat op dit moment nog onzekerheid. Verwacht wordt dat onze subsidiegevers de komende maanden voorschotten zullen verstrekken waarvan de hoogte gebaseerd is op de normale bevoorschotting. Het Trimbos-instituut verwacht dus niet dat er liquiditeitsproblemen zullen ontstaan of dat de continuïteit in het gedrang zal komen.

Het vorenstaande is gebaseerd zijn op de huidige inzichten. De werkelijke impact en maatregelen zijn nog onzeker en grotendeels afhankelijk van voor Trimbos niet beïnvloedbare factoren.

Resultaatsbestemming

De Raad van Bestuur stelt voor het positieve resultaat van € 681.508 toe te voegen aan het eigen vermogen, hetgeen resulteert in een dotatie aan de algemene reserve van € 672.538, een toevoeging aan bestemmingsreserve van € 16.187 en een onttrekking aan de egaliseringsreserve VWS van € -7.217. Het voorstel is reeds als zodanig verwerkt in de jaarrekening.

Vaststelling en goedkeuring

De jaarrekening is vastgesteld en goedgekeurd op 18 mei 2020.

Utrecht, 18 mei 2020

Ondertekening Raad van Bestuur:

Dhr. Drs. H.J. van der Hoek
Voorzitter Raad van Bestuur

Ondertekening Raad van Toezicht:

Dhr. M.L.M. Dullaert
Voorzitter Raad van Toezicht

Mw. Drs. F.H. Dings MBA
Lid Raad van Toezicht

Mw. Dr. C.M.H.A. Deckers MBA
Lid Raad van Toezicht

Dhr. Prof. Dr. H.F.L. Garretsen
Lid Raad van Toezicht

Dhr. Drs. W. Vlasblom
Lid Raad van Toezicht

Controle verklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht en de raad van bestuur van
Stichting Trimbos-instituut,
Netherlands Institute of Mental Health and Addiction

INFO@VERSTEGENACCOUNTANTS.NL

WWW.VERSTEGENACCOUNTANTS.NL

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

A. Verklaring over de in het financieel verslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Trimbos-instituut, Netherlands Institute of Mental Health and Addiction (hierna: Stichting Trimbos-instituut) te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in het financieel verslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Trimbos-instituut per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2019;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Trimbos-instituut zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het financieel verslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het financieel verslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag; en
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven en de WNT. In dit kader is de raad van bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad van toezicht over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Dordrecht, 18 mei 2020

Verstegen accountants en adviseurs B.V.,

was getekend,
ing. J.L. Wisse RA